N Nr. 13

1. JULINUMMER 1942

Signal

Universitetsbiblioteket i Tromsø

Belgia 2.50 fr. / Bøhmen-Mähren 2.50 kr. / Bulgaria 8 lewa / Danmark 50 øre / Finnland 4.50 mk. / Frankrike 4 fr. / Hellas 12 drs. / Italia 3 lire / Kroatia 6 kuna / Nederland 20 cents
Norge 50 øre / Portugal 2.— esc. / Romania 20 lei / Serbia 5 dinar / Sverige 53 öre / Sveits 45 rappen / Slovakia 2.50 ks. / Spania 1.50 pts. / Tyrkia 15 kurus / Ungarn 40 fillér
Luxemburg, Sydsteiermark 25 Pfg.

Vår italiener

Premierløytnant Celentano, som over Afrika skjøt ned tre Curtiss bak styreflatene

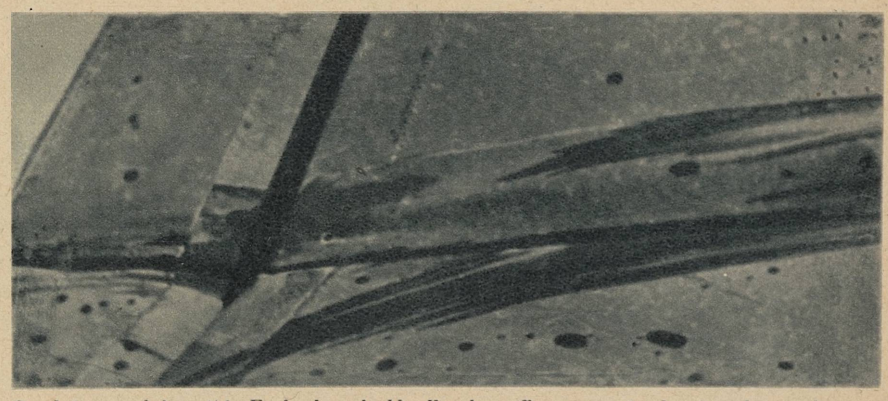
PK.-foto: Krigskorrespondent Billhardt

COPYRIGHT 1942 BY DEUTSCHER VERLAG BERLIN

Kjenningstegnet: *Med tre utstrakte fingrer kommer en italiensk løytnant leende mot oss, på en feltflyplass et eller annet sted i Italia. Vi kjenner ham ikke, men tegnet kjenner vi. Det var den gangen — ja nettopp! Dengang ved Sidi Rezegh, da vi stukasfolk kastet tyske bomber på englenderne, ble vi angrepet av omtrent 60 Curtiss. Det var motbydelig. Bare bak vårt flys styreflater fløy der tre stykker. Men da kom et fjerde fly, og det var ikke noen Curtiss, det var et av de italienske jagerfly, som beskyttet oss. Flyveren skjøt . . .*

Og det var på høy tid. *Englenderne hadde allerede truffet en av våre bensintanker og det regnet strømmer fra den. Det vilde kanskje ha vart bare noen minutter til . . . Men da styrtet den første englender, og der styrtet den annen og tredje. Og så var italieneren der, tett inntil oss kom han. Han lo over hele ansiktet, som var innrammet av et svart fullskjegg, løftet hånden og viste oss tre fingre*

Historien med de tre fingrene

Premierløytnant Celentano har forandret seg meget. *Han ler idag som den gangen han lo til oss gjennom kabinvinduet etter sin tredobbelte seier, men hans flotte svarte fullskjegg fra dengang er vekk. Og hvis det ikke hadde vært for tegnet med de tre fingrene, vilde vi ikke ha kjent igjen vår venn fra Sidi Rezegh, da han nettopp i det rette øyeblikk skjøt ned tre Curtiss bak styreflatene på flyet vårt* PK.-foto: Krigskorrespondent Billhardt

Beleiring fra luften. *Dennegang er det et havnetankskip som ble truffet under de uopphørlige angrep på Malta*

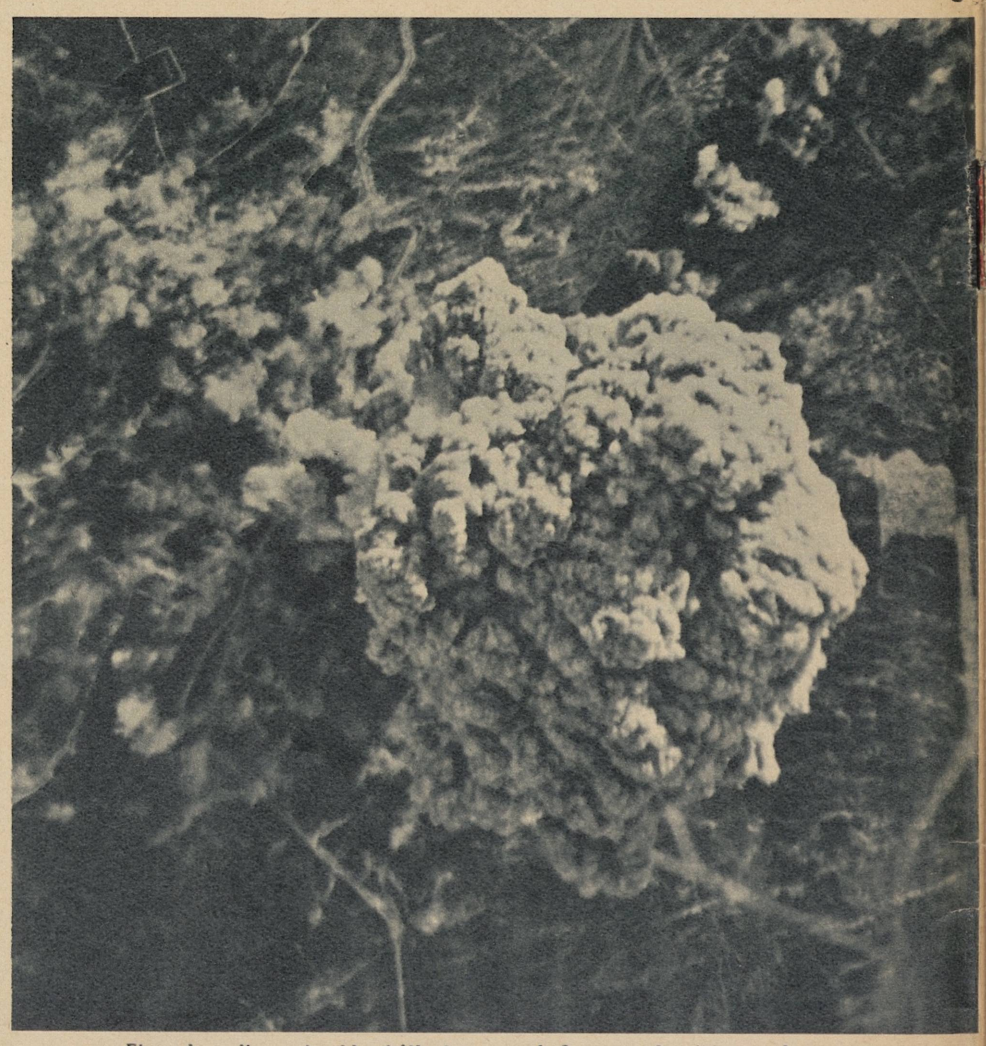

Klippetannen foran La Valetta, *hvor de engelske kystbefestninger og luftvernstillinger særlig kjemper, er et foretrukket bombemål*

BELEIR

Italienske og

Et usedvanelig yppig „blomkålhode": *en stukaflyver, som brøt igjennom de tette sperringer av lett og tungt luftvern i dypflukt, oppdaget et ammunisjonslager. Han må ha siktet godt, for få sekunder etter vokser denne uhyre sprengsky opp . . .*

←

Bomber på Malta — *nesten uopphørlig faller de dag etter dag på klippeøyas tallrike militære anlegg*

De gamle og nye festningsverk på „Cottonera Lines“, *dertil dokker, verksteder og havneanlegg er dennegang målet for bombeangrepene*

Lagerhaller flyr i luften — *på Fort Togne, i utkanten av den store ekserserplass*

RING FRA LUFTEN

tyske flyvere tilintetgjør den britiske „bom foran Afrika“

... rystet av stadig nye eksplosjoner, *som besetningen på stupkamp-bombeflyet kan fastslå, da dets bombeklaff ennu er åpnet*

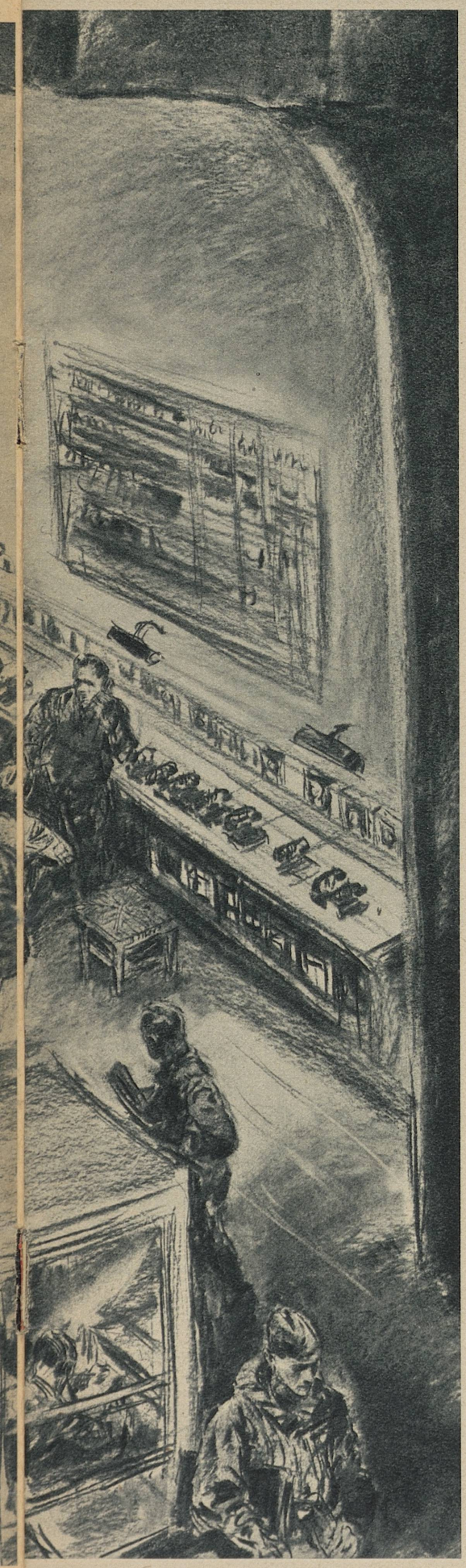
Bombeflyet har allerede nådd havet. *Og over ildkrateret stiger ennu stadig sprengskyen mot himlen, som en kjempemessig, vanmektig truende knyttneve* PK.-foto: Krigskorrespondent Billhardt

Hovedproblemet for nattjagerflyene er å finne fienden i det nattlige mørke

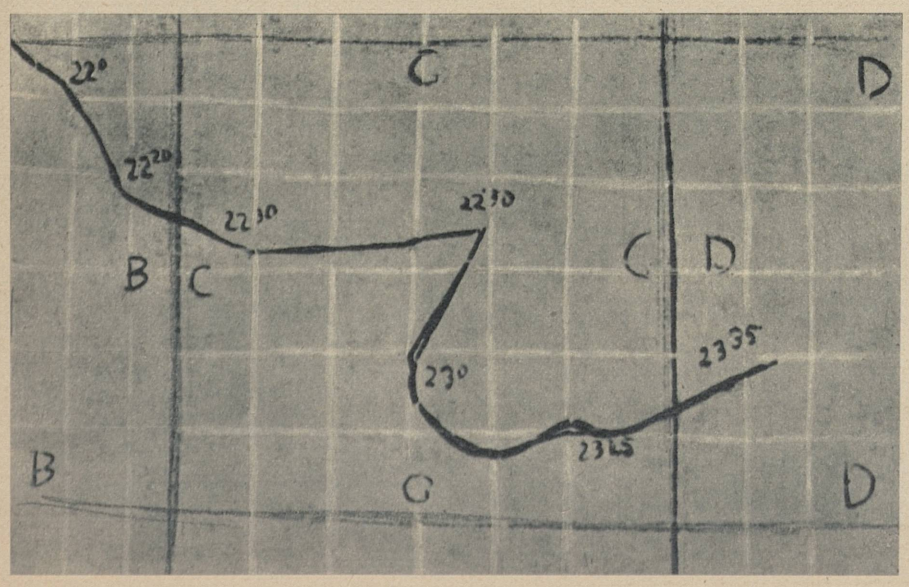
FIENDE I AVSNITTET „POLYP“

Luftvåpen-Krigskorrespondent Werner Thaler forteller om nattjagerflyene

I sentralen til en nattjagerflysveit. *I denne bombesikre bunker, et steds ved Kanalfronten, løper alle meldinger inn som er av betydning for nattjagerflyenes innsats. På grunnlag av hundre enkeltmeldinger som man her sammenligner med hverandre, sitter man fra tidlig om kvelden til tidlig om morgen og regner ut og klargjør luftsituasjonen i gruppens avsnitt, og forarbeider dem til befalinger. Gjennom den lange telefonrekken til høyre kommer de meldingene inn, som uavlatelig avgis fra lyskasterbatterier, observasjonsposter og værmeldingsstasjoner. På de tre kartbordene helt til venstre blir disse meldingene forarbeidet til grafiske oversikter, hvor man med ett blikk kan konstatere, hvor de fiendtlige bombefly befinner seg og i hvilken retning de flyr. Kjempestore veggkart gir et overblikk over værforholdene og situasjonen i det hele tatt for nattens jagertokter. Flypersonalet kan her i en snarvending orientere seg før de starter. På grunn av det foreliggende materiale treffer kommandøren sine avgjørelser. I den rekke av kabiner som står oppstillet midt i rommet og ved bakveggen, står personalet i stadig radioforbindelse med sine kamerater i luften. Her inntreffer nye meldinger fra de flyvende jagere, herfra sendes nye ordrer til flyverne. På denne måte arbeider nattjagersveitens hjerte og hjerne, mens det flyvende personale venter på startordre eller allerede er underveis*

Ordren fra sentralen er kommet. *En avdeling nattjagerfly er allerede startet, akkurat nu starter jagerflyet „Cæsar" for å fly inn i det avsnitt som er anvist det. Også motorene på jagerflyet „Puma" er oppvarmet, apparater og våpen klare. Flypersonalet sitter allerede inne i maskinen, hjelpepersonalet sitter på bakken like ved. I avsnittet „Polyp" som „Puma" skal begi seg til, vil der snart skje noe*

Sporet fører inn i avsnittet „Polyp": *Uhønnhørlig har stereogrammet i sentralen inntegnet fiendens flyveveg. Den siste store kurve (i bildet nedenfor til høyre) gir utslaget til jagerflyet „Puma"s start*

„Det er jo mørkt som i en sekk!" brummer kommandøren, da vi famler oss fram fra bilen hans bort til kommandorommet, og det har han rett i, natten er uhyggelig mørk. Nøkkelhullet i døren er den eneste stjerne i dette mørke og det tar tid å venne seg til lyset i det rom som vi nu kommer inn i. Kommandøren ser seg smilende om, hans unge øyne er kolde og sindige. Det blinker i ridderkorset hans, og vi kommer til å tenke på at han har skutt ned tredve fiendtlige fly...

Hans sveitkapteiner avgir meldinger, hvorpå han inndeler avdelingene, i alt

„Puma" har jaktlykke. *Til venstre kommer „Cæsar" tilbake fra sitt avsnitt. Den kunde ikke få has på fienden, men fikk dog trengt den inn i „Puma"s jaktområde. I mellomtiden er „Puma" kommet til stede. Det lykkes den å komme bak det fiendtlige fly og å skyte den ned*

fem for i dag. Pilotenes navn blir avmerket på sorte veggtavler, rubrikkene for start- og landingstider blir foreløpig ikke utfylt. Dette er inntil videre alt som skjer; for det viktigste ved nattjagerflyvningen er å kunne vente. Time etter time, natt etter natt, ofte flere netter etter hinannen. Det er nemlig det ved dette våpen at det er fienden som bestemmer startminuttet. Ikke engang på jakt etter storvilt kjenner man slike ventetider, allikevel dreier det seg her om et vilt som det lønner seg å vente på...

Og allikevel hersker det en merkbar spenning i kommandorommet. Ved de endeløse rekker av telefonapparater står personalet, dreier og sjalter og sier tilsynelatende meningsløse ordsammensetninger i mikrofonene: „... Fisken ... Rose ... Skorpiön ... Dervisj ... Polyp ..." Radiotelegrafistene sitter i glasskap foran sine apparater, med øret i stadig forbindelse med ukjente kamerater som henger i luften et eller annet sted hundrevis av kilometer vekk. Ved kjempestore bord sitter flysoldater og arbeider lydløst med vinkler, millimeterskalaer og regnestaver, merker av rare tegn på store kart, for det meste små sirkler, som fra tid til annen blir forbundet med hinannen med linjer. Plutselig får tre, fire, åtte slike linjer forbindelse med hverandre og peker i en bestemt retning — der danner seg en innflyvningskurs!

Nu begynner det å bli livlig i rommet.

„Pass opp! Første avdeling starter!"

„Klar til start..." brummer det i nattjagerflyets hodemikrofoner. Lysene på startbanen begynner å hoppe, og vokser med maskinens økende hastighet sammen til et lysende bånd — så forsvinner maskinen inn i natten, som omslutter den som en uutgrunnelig svart evighet. Men ingen av mennene i den første avdelings fly som nu bruser gjennom nattens osean, ofrer en tanke for annet enn det som angår den foreliggende oppgave. Radioapparatene står i uavbrutt forbindelse med den nu så fjerne kommandostand, hvor man fletter det nett som tommiene skal fanges i. Instrumentenes spøkelsesaktige fingre føler seg fram i det uhyre rom, griper etter fienden, hvis pulsslag radiotelegrafisten ikke slipper av øret sitt..

Og nu har også jagerflyet fått øye på sitt bytte! Som i en dunkel krystallskål svømmer den svære skygge av et fiendtlig fly der nede, glir spøkelsesaktig over skydekkene, flyr tvers igjennom en haugsky, dykker ned i svarte avgrunner. Nu gjelder det å henge seg på! Hvilken høyde har vi? Seks og et halvt tusen! Altså surstoffmasken på! Jagerflyet forfølger det svære bombefly som en hai etter en kjempehval. Nu rykker vi nærmere inn på den — tre hundre, og nu to hundre meter. De blåaktige flammene fra bombeflyets ekshaustrør blaffer fram i mørket. Nu kan spillet begynne. Er alt klart? Javel, alt er klart!

Det går et kraftig rykk gjennom maskinen vår idet vi skyter. Nattens stillhet ble plutselig brutt, og nu sender vi hele bunter med lysende harpuner inn i siden på kjempehvalen. Den står snart i lys lue, hele luftrommet omkring den er fullt av flammer. Bombeflyet er fortapt — men hekkskytteren skyter fremdeles fra sin plass bak ledningsnettet, en tapper kar. Til venstre svinger en fallskjerm seg ut av den glødende masse, folder seg ut og synker — derpå styrter bombeflyet som en brennende fakkel ned i dypet. Bæreflater løsner og forsvinner i mørket...

Bombeflyet eksisterer ikke lengre.

*

Denslags er altså grunnen til den lange ventetid. Men det er ikke alltid at nedskytningen lykkes så hurtig. Fienden er også slu, kald som is, pågående og tapper, slår om seg selv etter at han er hardt truffet. Og alt dette foregår i den uberegnelige mørke natt, med dens farer og underfundigheter, som flyveren ved siden av sine instrumenter ikke har noe annet å sette op i mot enn sine stålsatte nerver. Og troen på sin krigslykke...

Kaptein Streib, en erfaren nattjagerflyver, hadde engang en tommy lysende like foran seg på knapt tyve meters avstand. En ideal-posisjon. Han skyter fra alle løp, kulene slår inn i det britiske flys skrog. Plutselig river et fryktelig slag styreapparatet nesten ut av hendene på kapteinen, flyet begynner å styrte nedover, bare med den største møye kan han fange det inn igjen. Han har hellet med seg og klarer så vidt å bringe sin skadeskutte fugl tilbake til startplassen. Tommyen var nemlig eksplodert i luften og vrakstumpene hadde truffet jagerflyets oppbygning, motorhette og ledningsnett og satt dype merker etter seg...

Fanejunker Gildner, en av de dyktigste tyske nattjagerflyvere, hadde etter alle kampflyverkunstens regler „utkurvet" et britisk „Hampden"-fly. Nu forsøkte tommyen en siste utvei med lavflyvning. Fanejunkeren satte etter. Allerede om dagen er lavflyvning en stor kunst. Briten feiet bortover landjorden i nattens mørke, satte over hekker og hus, gjerder og høyspenningsledninger — og nådde virkelig fram til det åpne hav! Det var en pokkers fyr til å fly, og hans hekkskytter gir ild fra alle rør. Men tyskeren gir seg ikke og trykker det britiske fly stadig dypere ned. Plutselig slår det en eksplosjonssøile av vann og ild opp mot tyskeren, som det lynsnart lykkes å reise flyet opp i høyden. Til alt hell, for vann kan være ennu hardere enn granitt!

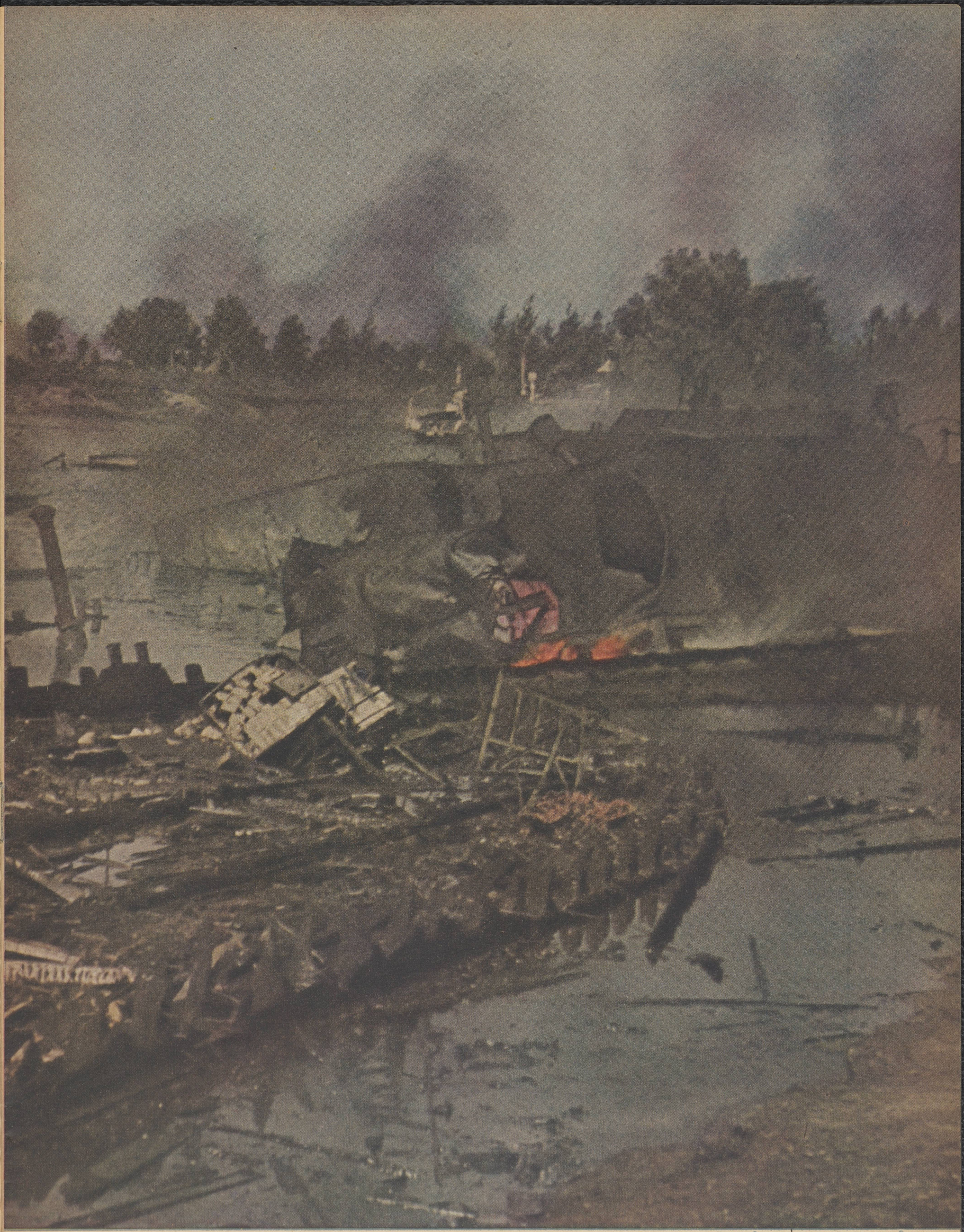
En gang hang den samme fanejunker like bak på en „Wellington". Han skjøt — og straks eksploderte det engelske flys tanks og overøste det tyske jagerfly med brennende sprit. Innhyllet i flammer jager fanejunkeren sitt fly opp i høyden og vil nettopp til å „stige ut" — da hendte det det under at flyets egen fartvind kvalte flammene. Ja, det gjelder å ha lykken med seg. Det var den samme flyver som i en og samme nattlige time skjøt ned tre engelske fly. Det er ikke alltid at Diana og Mars feirer bryllup tre ganger på en natt. Og man må nok være et lykkebarn som f. eks. kaptein Lent, når man kommer lykkelig hjem med en tykk engelsk varmehanske i ledningsnettet; den hadde satt seg fast der i 6000 meters høyde...

*

Nattjagerflyvningen er det yngste våpen i denne krig, men den skaffer mange opplevelser og historiene om den er uuttømmelige. Og jegere har jo alltid vært villige til å fortelle, men her er det ikke tale om „jaktskrøner". Her fortelles nøkternt og saklig, som når en håndverker snakker om behandlingen av sitt verktøy. Men de har den virkelige jegers stolthet i blikket. De behøver ikke å overdrive sine skildringer. Denne ville jakt over et område på utallige kilometer, og dertil i et fullstendig belgmørke, er hevet over enhver „utsmykning".

*

Så sitter vi atter i de dype stoler i kommandorommet og venter. Det å vente hører med til tjenesten. Og den gamle kaptein, som fører tilsynet med alle disse hurtige maskiner, tar fram sitt gulnede fotografialbum og forteller om jaktflyvningen i den første verdenskrig. Han snakker om Richthofen.. Udet ... Göring ... og det er som om vi har dem midt iblant oss. Og vi av den unge generasjon sitter og lytter. Så lukker den gamle kaptein albumet og slår med neven på boken om sine ungdomserindringer og sier med et sukk „ja, den som bare var ung og kunde sitte i et slikt fly igjen, — ja, denne jaktflyvningen i det hele tatt.." Da trykker den unge kaptein den gamles hånd og over det værbitte ansikt til den gamle barde går der et vemodig smil.

„... ble en sovjetsk krigshavn angrepet av stukas med godt resultat...“

Foto: PK.-krigskorrespondent Koch

Dverger mot kjemper

Italienske motortorpedobåter angriper engelske flåteavdelinger

Ved middagstider var kommandant Forza gått til sjøs med to motortorpedobåter på rekognoseringstokt. Rekognoseringsfly hadde rapportert en engelsk flåteavdeling. Engelske bombefly og jagerfly, som øyensynlig dannet têten i avdelingen, angrep to ganger motortorpedobåtene, men kunde bare gjøre forholdsmessig liten skade. Om kvelden skiftet kommandanten båt i nærmeste støttepunkt og gikk straks ut igjen.

Snart har båten nådd sin posisjon der ute. Med stille hjelpemotorer avpatruljerer båten sitt område på jakt etter den britiske flåteavdelingen. Skulde den ha sloppet forbi? Det er i mellomtiden blitt to timer over midnatt.

Alarm! I den måneløse natt kan der i nordvest sees ganske svakt skygger ved horisonten. Det må være dem. Vil man med den minimale fart med hjelpemotorene kunne komme nær nok innpå avdelingen? Man farer direkte mot britene. Man kan nu tydelig skjelne enkelte detaljer. Destroyere og de største enheter! Allikevel er det så mørkt at man ennu ikke kan se om man har for seg et slagskip, et hangarskip eller en svær krysser.

Forut ligger to destroyere, knapt 600 meter borte. De var for små for kommandanten, han hadde sett seg ut de store gubbene bakenfor.

Farlig jakt

Den ene synes god. Hva er det? Et hangarskip? Kanskje. Det kan også være et slagskip. Bakenfor dukker der allerede opp en svær krysser.

Altså til angrep! La ham komme nærmere ennu — akkurat som på jakt. Så, nu ligger den godt til, i utmerket skuddposisjon. Mannskapet arbeider lydløst og rolig som om de deltok i en nattlig øvelse og ikke sto overfor en hundrefold overlegen fiende. „Klar! Fyr!" Det plasker på begge sider av båten, to torpedoer har begynt farten mot englenderne.

Motsatt kurs! De store motorer brøler vilt opp, og som en pil farer den lille grå båten vekk.

Det lyner opp fra alle sider; den italienske hurtigbåt ligger i en gryte. Den engelske avdeling kommer opp i bred front. I den brølende larm fra motorene ombord kan man ikke høre noen detonasjon. Har man truffet? Et blikk tilbake — et fantastisk bilde. Hele himlen er glødende rød, truffet altså, og godt også! En svær krysser har i mellomtiden skjøvet seg foran den brennende Tommy. Mot dens silhouett spraker der opp tusen røde små flammer, det klare ildskjæret lyser opp tårn og overbygninger, broen og kanonene. Krysseren var så lys og skinnende som om den gikk til en flåteparade.

Den setter sine lyskastere i funksjon, søker hit og dit og har snart oppdaget den italienske båten bak dens brusende kjølvann. Det blinker fra alle kanter, fra syd, sydøst og fra sydvest. Svære granater hiver opp høye vannsøyler som båten jager bort fra i siksakkurs. Maskinvåpen spytter ut sine brokete lyssporkuler etter den. De slår ofte ned pokker så nær. En infernalsk ild fra tre sider.

Det forekom kommandant og mannskap som om de sto på scenen og knivkastere slengte sine dødbringende våpen tett forbi dem. Ofte suste de glødende skuddene bare få centimeter forbi hodene deres.

Ut av heksegryten, nordover!

Dødsfart tilbake til livet

Også der kom det plutselig skygger i sikte. Så kommer der en livlig ild derfra også. Nu var man altså stengt inne på alle sider. Bare et dumdristig gjennombrudd kunde bringe redningen.

De to eneste torpedoer var blitt brukt til angrepet — allikevel måtte man prøve. Det bærer i vill fart videre nordover, direkte mot de nyoppdagede enheter. Det synes å lykkes, båten suser midt mellom Tommiene tett aktenfor ett av skipene. Under den rasende fart blir den lille italienske båten løftet høyt opp av en bølge fra en av britene, den klasker ned igjen med fryktelig kraft så mennene ombord nesten knekker sammen i knærne, og så er den sloppet igjennom. Det går videre ennu noen minutter i en helvedes fart, så er man reddet. De store enheter som hadde åpnet ilden, måtte innstille skytingen for ikke å sette egne skip i fare. Ennu en stund søker lyskasteren på den engelske krysseren henover havet, så blir det mørkt igjen.

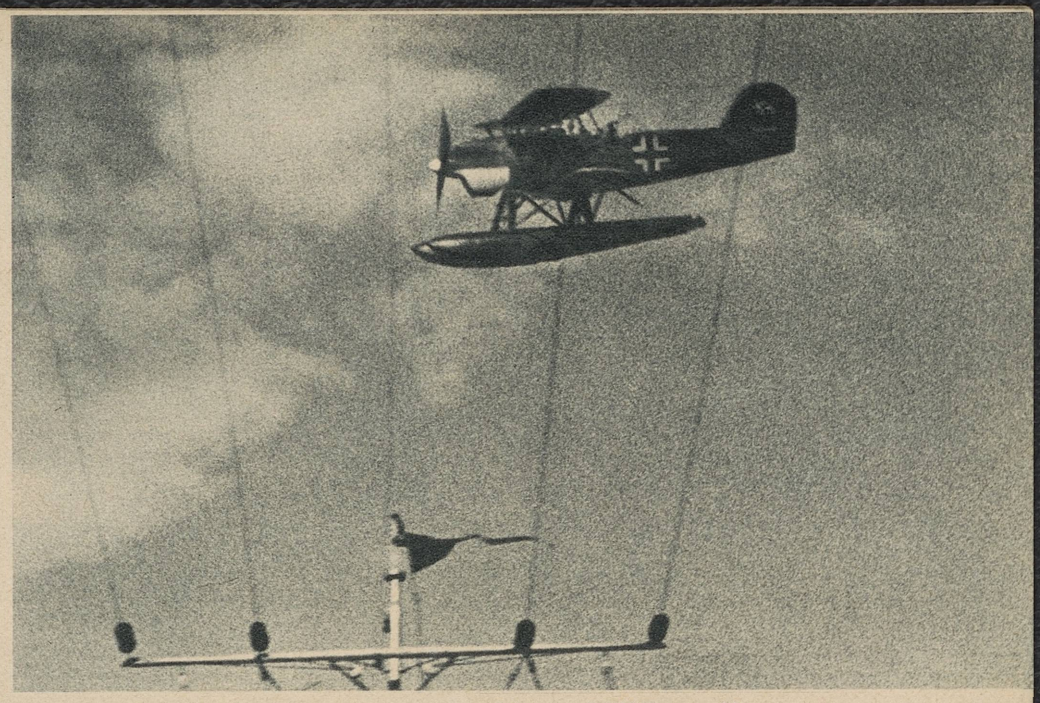
Båten ligger atter stille på sjøen med stoppet motor. Derute hører man ennu motorene til den andre motortorpedobåten som altså ennu er ute hos fienden og herjer omkring i motstanderens avdeling. Det er premierløytnant Pascolinis båt som denne natten satte en destroyer ut av spillet.

Da kommandant Forza atter oppsøker sin „slagmark" for ved hjelp av vrakgods å identifisere den tilintetgjorte brite, finner han bare seks redningsbåter som driver herreløse omkring. Der blir funnet engelske uniformsdeler og engelske sigaretter. Man går raskt over i en redningsbåt for å røke en sigarett i sikker avstand fra egen båt. Kommandant Forza forbinder selv noen små fotsår med engelsk forbindingsstoff som er funnet. „For å spare våre egne saker", sier han ironisk. Og med et stolt blikk på mannskapet: „Med disse mennene bryter jeg i morgen atter inn i en britisk flåteavdeling!"

PK.-krigskorrespondent Bernhard Müllmann

←

Rolig himmel og krapp sjø. Flak-vaktposten som er surret fast i vakttårnet på undervannsbåten, avsøker sky etter sky med kikkerten Foto: PK.-krigskorrespondent Prokop

Et av de ledsagende fly i en tysk konvoi i Middelhavet melder at det har fått øye på en fiendtlig ubåt i angrepskurs

På de tyske konvoifartøyer, som straks opptar angriperens kurs, løper mennene til vannbombekasteinnrettningene, og . . .

På stor dybde

. . . like etter detonerer vannbombene rundt den fiendtlige båt, som er dukket ned i dypet. Vannbombenes eksplosive kraft kan nesten ikke sees på vannoverflaten Fotos: PK.-krigskorrespondent Heidsiek

Dokumenter om verdenspolitiske avgjørelser

„Signal" bringer her de første, ikke billedtelegraferte fotos fra krigsskueplassene til den japanske partner i tremaktspakten. De nådde Europa ad omveger og fullstendiggjør som sjeldne og uforgjengelige billeddokumenter de japanske beretninger om en nasjons stormløp, som helt siden den annen uke i desember forrige år har holdt verden i spenning

Forkynderen av den japanske seier: *Oberst Hideo Ohira. Han er leder av det keiserlige hovedkvarters informasjonsavdeling. Fra hans munn nådde avgjørelsene fra Hawaii og Hongkong. fra Singapore og Java. fra Burma og Korallhavet verdens øre. Knapphet. klarhet og pålitelighet utmerker hans meddelelser*

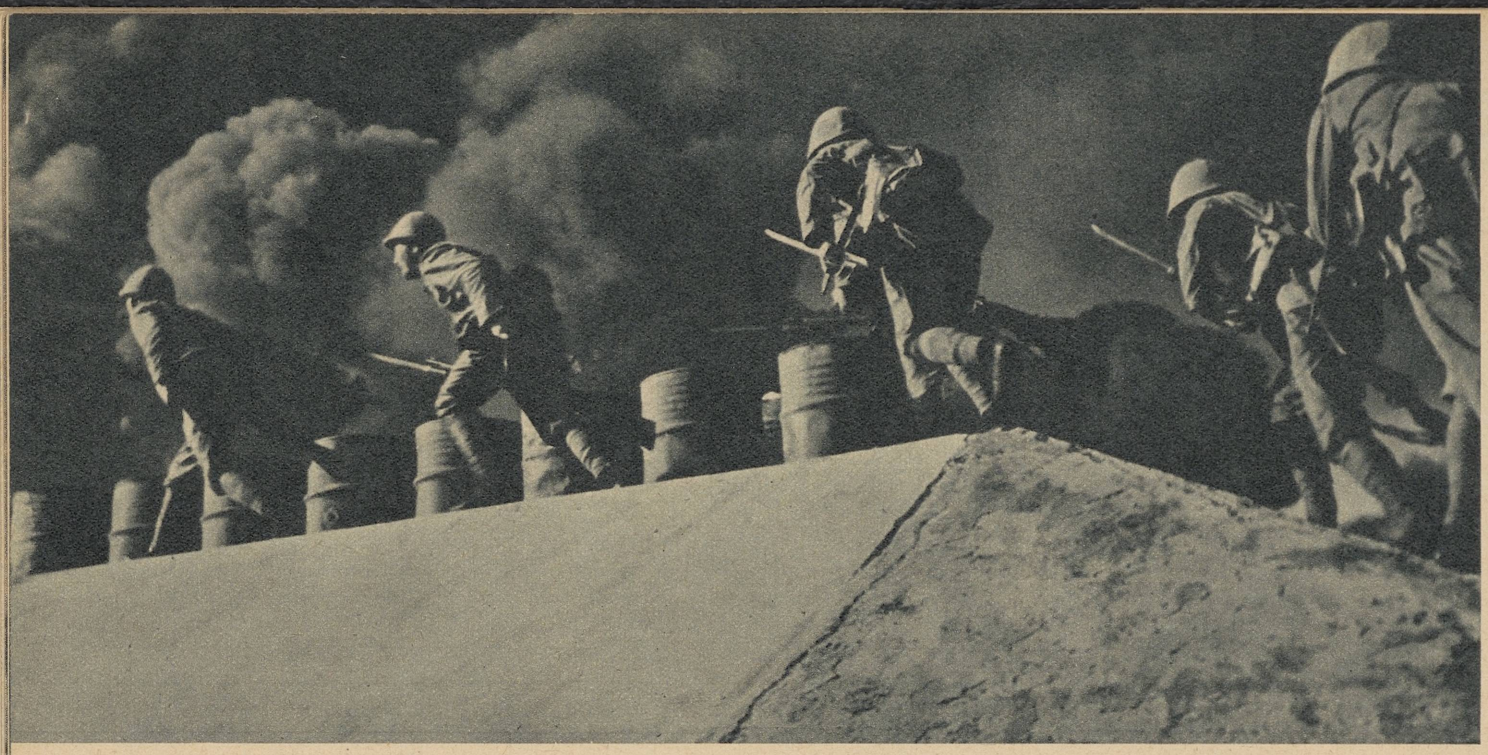
→

Pearl Harbour blir USA's Stillehavsflåtes grav. *I de tidlige morgentimer den 8. desember 1941 styrtet japanske bombefly og torpedofly ned fra den overskyete himmel over Hawaii mot USA's slagskip. som lå forankret ved Fordøya. På samme tid har japanske ubåter brutt gjennom minesperringene og angriper krigsskipene. Høye vannsøyler stiger opp mot himlen. de første tegn på et i sjøkrigshistorien enestående tilintetgjørelsesverk*

„Overraskelse — angrep — suksess" *telegraferte kommanderende for de japanske flyeskadrer en halv time etter angrepets begynnelse til sin flybærer. Til høyre. som dette billeddokument beviser: det førende slagskip av Oklahomaklassen (ovenfor) er truffet av torpedoer og holder på å synke. på de to neste skip regner — som innslagene viser — bombene ned. De to krigsskip som ligger utenfor. har allerede slagside og oljen strømmer ut . . . Ved kaien flyr en bensinbeholder i luften. Og stadig angriper japanerne . . .*

Stormen på Hongkong. *Japanske infanterister trenger forbi en oljetank, som er stukket i brann av flyktende britiske tropper, inn i selve Hongkong, den britiske „forpost i det fjerne øst", som engang kaltes uinntagelig. Den 25. desember, den 18. krigsdag, klokken 17.40 må Hongkong kapitulere. Dermed mister England den port hvorfra Chinas rikdom strømmet ut til Londons City*

Manila etter et japansk luftangrep. *Bildet beviser hvor omhyggelig de japanske bombeflyvere holdt seg til de foreskrevne militære mål — uskadt står den filippinske hovedstads praktbygninger, som kan ses på lang avstand, utenfor ødeleggelsens hvirvel*

Hvor de engang var herrer, marsjerer nu de engelske soldater som fanger gjennom Hongkongs gater. Etterat de første forsvarslinjer som hovedsakelig holdtes av indere, var brutt igjennom av de framstormende japaner, oppga de overraskende hurtig kampen

På seierens veg. *Kamuflerte japanske forsterkningsvogner, flankert av tropper som marsjerer mot kampfronten, beveger seg fram mot Manila, den byen som Roosevelt hadde utsett til midtpunkt for tilintetgjørelsesangrepet på de japanske øyer. Den overga seg betingelsesløst den 2. januar 1942, den 26. dag etter krigens begynnelse*

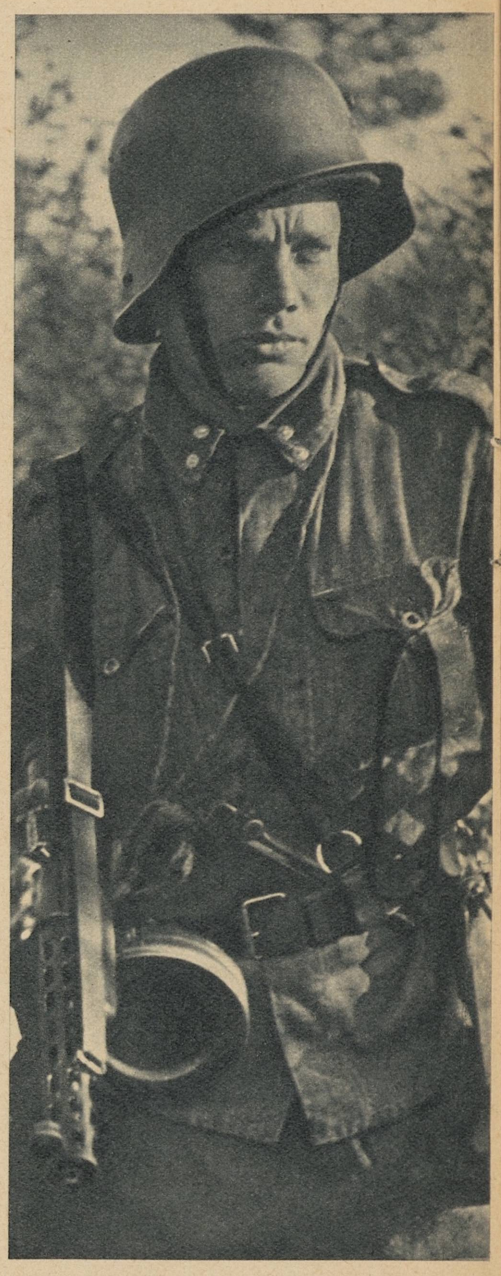
De måtte kjempe for sine undertrykkere. Tusener av indere, som forsvarte Johore, Singapores strategiske nøkkelposisjon, ble overvunnet og tatt til fange av hurtige japanske tropper. De kunde ikke stanse tapet av øyfestningen — britenes uerstattelige hovedbasis i Øst-Asia — som kapitulerte den 16. februar 1942 ↓

De største idrettsmenn — de beste soldater! *Gunnar Höckert, Olympiaseierherre på 5000 meter i Berlin 1936 — falt for Finnlands frihet 1940. Så ubønnhørlig og seigt, så glimrende og allikevel beskjedent som disse menn bar Suomis farger fra seier til seier, slik døde de for sin fane: verdensmesteren i hurtigløp på skøyter Wasenius, friidrettsmannen Helle, olympiaturneren Uosikkinen, bryteren Nykänen, fotballspilleren Rinne, spydkasteren Mikkola, hoppløperen Vierto, langrennsløperen Jalkanen og friidrettsmannen Tolamo*

Sten Suvio, *den olympiske seierherre i 1936 i weltervektsboksing. Han er hardt såret og ligger ennu på sykehuset, men han vil til fronten igjen*

Esa Seeste, *premierløytnant på den karelske front, gammel turner og olympiakjemper, medlem av alle de senere års nasjonallag*

SUOMIS IDRETTSMENN

Den som har sans for menneskelig storhet og heltemot, er full av høyaktelse for det lille Finnland, som forsvarer seg mot den overmektige kjempe. Et folk, som er stålsatt i det hardeste arbeid og en mangehundreårig frihetskamp, kjemper nu den avgjørende kamp. En fiendtlig fot skal aldri mer berøre karelsk jord. „Vårt land er fattig og skal så bli for den som gull begjær; en fremmed går oss stolt forbi, men dette landet elsker vi; for oss med moer, fjell og skjær, et gullland dog det er," slik lyder deres nasjonalsang. For dette setter de livet inn, mennene i forreste linje, kvinnene tett bak dem, for dette sulter de uten å klage, for dette dør de stolt. Er helt folk i et eneste hjerteslag. Det er sportstrenede hjerter. Om dem kan man si at de ikke har drevet sin sport forgjeves, at de derimot visste å omsette løpebanens møysommeligheter i kraft for fedrelandet, og at deres beste sportsmenn også er deres beste soldater. Som meislet er deres kantede ansikter og deres smale blå øyne rettet mot fienden, og deres sterke lemmer, som er enhver kraftytelse og ethvert savn voksen, fører bøssen likeså som det største kampvåpen. Bitre ofre har dette lille folk allerede brakt, men det vil kunne takke sine tapre soldater for sikkerhet og bevart ære.

Carl Diem

Taisto Mäkki. *Han har ført videre Nurmis løpestil, styrke, seighet og livsvaner. Han innehadde verdensrekordene på 5000 og 10.000 meter. Nu er han i tjeneste som meldingsløper ved fronten*

Sulo Nurmela, *den store skiløper, grunnleggeren av den finske langrennsstil, kjempet hele vinteren på isen i Finskebukten. I kjempelange marsjer brakte sanitetsunderoffiseren sine sårede tilbake*

Matti Järvinen, *den uovervunne spydkaster. Hans verdensrekord på 77.23 er uforglemmelig. Slik som han engang rev Finnlands ungdom med seg til store ytelser, står han idag som løytnant og fører for sitt kompani ved den karelske front*

Paavo Nurmi, *løperen som engang var suverén over hele verden i løp, fra mellomstrekningene til de lengste distanser. Mannen som gjorde løpet til et epos, og gikk fra rekord til rekord, ble senere lærer ved sportsskolen Virumäki og er nu igjen i Beskyttelseskorpset som instruktør og kommandersersjant. Soldatergutene fra 12 til 17 år, som går til fronten som løpere og ordonnanser, innvier han nu i soldaterhemmelighetene*

Fotos:
PK.-krigskorrespondent Artur Grimm

Matti Mikkola, *ennu blant sine kamerater (bildet til høyre), en av Järvinens elever, var den beste av den yngre generasjons spydkastere. Siden sin tidligste ungdom var han en begeistret flyver. Den 3. 11. 41 meldte den finske overkommando: „Underoffiser Mikkola er ikke vendt tilbake fra et tokt mot fienden"*

Operasjonstelt i utkanten av ørkenen. *En liten lasarett-teltby i Cyrenaika er rødekors-søstrenes rike. De pleier de sårede soldater — venn og fiende — og assisterer de opererende sanitetsoffiserer. Arbeidet i glødende sol og sandstorm, under flyangrep og infeksjonsfare er hardt. Men et selvfølgelig smil hever seg over det*

„Kamerat søster“

En ny verden åpner seg for en. *Hvert ledig minutt blir nyttet, for — „å lære Afrika å kjenne“*

Under Benghasis palmer. *Sykepleierskene har gjort seg „byfine“. De har byttet sykepleierskedrakten med tropeuniformen. En rekonvalesent følger pikene til basarpromenaden* PK.-fotos: Krigskorrespondent Otto

Til de følgende fargesider: Batterikikkert i en stengrav i den libyske ørken. På dobbeltsiden: Det blomstrende Cyrenaika

PK.-fotos: krigskorrespondent Valtingojer

Et par termosflasker med ordentlig kaffe...

Et passelig stykke parmesanost...

Hva Afrika-flyveren ellers trenger

PK.-fotos: Krigskorrespondent Grosse, Valtingojer, Oppitz

...og vann som er omhyggelig filtrert

Premierløytnant Wassilij blir likegyldig

En virkelighetsberetning fra den andre siden

(PK) I øst

Denne framstilling bygger framfor alt på uttalelser som er kommet fra en bolsjevikisk offiser under flere dagers forhør. Hver enkelthet om tilstandene bak den fiendtlige front ble kontrollert ved avhøring av andre fanger og overløpere. Ingen detalj er oppdiktet

Da premierløjtnant Wassilij K. forlot stabskvarteret til en sovjetrussisk armé, en skolebygning i W. hvirvlet der plutselig opp en hård vind. Han bøyde seg og slo opp frakkekragen slik at ørelappene på feltluen hans forsvant under det jordbrune tøyet. Slik tildekket gikk han langsomt videre, i mellomtiden hadde det holdt opp å sne, kulden lå ubevegelig over vegen. Han hadde gjerne gått hurtigere for å beholde stuevarmen, men han nølte — skulde han straks oppsøke sitt batteris menn, i dårlig humør og nervøs av undertrykt sult, eller skulde han gi etter for sin stemning og slentre over til Leningaten? Pokker ta, mente han etter noen sekunder, de får tidsnok høve til å ergre seg, og besluttsomt bøyde han av ved neste gatekryss. Han vilde sette seg inn i „Gastronom" og i all ro og mak tenke over den nye situasjon.

Biografiske data

Wassilij, femogtyve år gammel, middels høy, kraftig bygd, stammet fra N. i Ural, og hvis det stemmer at folkene i disse tjellene har realistisk sans som gjør det lett for dem å finne seg til rette i alle livets faser, så var han en typisk representant for sitt hjemsted. I alle fall viser hans utvikling inntil den dag da han trer fram på scenen i denne beretning — at han ikke hadde manglet behendig dyktighet. Med et robust sinn og full av naiv intelligens hadde det ikke kostet ham noen anstrengelse å hevde seg under de forskjelligste forhold. Uten foreldre som han var, hadde han vokset opp i et barnehjem, ble først smed, arbeidet i Swerdlowsk, det tidligere Jekaterinburg, som maler, overtok derpå en stilling som kinomaskinist for til slutt å bli telegrafist ved statsbanene. I hæren, hvor han tjenstgjorde siden høsten 1938, gjorde han snart karriere. Uten å være medlem av det kommunistiske parti, brakte han det i løpet av to år til løytnant i artilleriet. Like etter krigsutbruddet fikk han tapperhetsmedaljen, befordring til premierløytnant og sjef for et 15.2 cm. batteri. I S. midtfronten, hvor han hadde vært stasjonert siden 15. oktober 1941, fikk han en annen orden fordi han egenmektig ga en kommando som i et kritisk øyeblikk reddet regimentet. Den gang mistet han gjennom en tysk bombesplint de to øverste fortenner. Han visste at denne i og for seg harmløse invaliditet vansirte ham, og han trakk derfor ned overleppen for å skjule hullet når han snakket. Gjennom denne stramning av ansiktshuden virket smilet hans stivt, nesen fikk også en spiss form. Bare det klare, nøkterne blå i hans våkne øyne avledet oppmerksomheten fra denne grimase. Stemmen hans virket tynn, og han lette nølende, ofte stammende etter ordene. I motsetning til den røpet fingrene hans, som var kantede og praktiske og med hård hud, håndverkerens sikre grep.

På et offentlig ur så han at viseren sto på fem minutter før fire. Således var der gått bare syv timer siden han kom til denne byen. Men i disse syv timer var illusjonene fra treogtyve dager blitt ødelagt, illusjoner som han med sine seksogtredve mann hang ved mens de krøp sammen i en elendig godsvogn over elve hundre kilometer fra Moskva til Donbas, til Donets-bassenget. Ennu tenkte han på denne transporten gjennom den stormpinte steppen mellom Don og Volga med en slags frykt. Når toget ble stående midt på en strekning, og det skjedde natt etter natt, behøvde han bare å minne kanonerer om reisens mål, da tålte de villige den førti grad kalde vind som skrek som et sint dyr gjennom sprekkene i vognveggene. „Kamerater, i Kaukasus er der varme og sol" — denne setning, som han gjentok daglik, hadde styrket dem mer enn konservert kjøtt og kavringer, hovedprovianten i disse ukene.

I W. skulde han få den nøyaktige marsjordre. Papiret knitret nu i brystlommen hans. Men det lød ikke, som han ventet, på Tiflis, men på en divisjon ett eller annet sted ved Donetsfronten.

En forvandlet by

Stadig plaget av de seige vindstøtene, nådde premierløytnanten Leningaten, hovedgaten i den store industribyen. Våren 1938, da han hadde latt bak seg Ural og dets karrighet og kom hit for første gang for å delta i et kursus for jernbanetelegrafister, hadde han ikke formådd å fordøye alle inntrykkene. Sky var han gått inn mellom de flereetasjes husene, de store fabrikkene med sine stålstillaser og høye skorstener, en intetanende mann fra småbyen som teknikkens og sivilisasjonens erobringer fylte med ærefrykt. Asfaltdekket på Leningaten (aldri hadde han sett noe lignende) hadde ofte fått ham til å skrape med skoen på det for å undersøke om det gikk av. Innen få dager hadde han dog vennet seg til det nye og som en bekreftelse på sin gjenvakte selvbevissthet giftet seg med den jevnaldrende piken Anna Marusja, som han hadde kjent åtteogførti timer. Hun arbeidet dengang i „Rørvalseverket Jakubowskij", men håpet for den høyere lønns skyld å komme over i et av kampgassverkene. Hun flyttet så til en liten landsby ved G. som oljeledningen fra Rostow gikk forbi. Der bodde foreldrene hennes. Hos dem måtte hun være nu også, sammen med det tre år gamle barnet. Men det formodet han bare. Siden krigsutbruddet hadde han ikke hørt noe mer til sin familie. Det trykket ham ikke noe særlig, han betraktet dette giftermålet forlengst som en overilt dumhet, som ikke hadde gjort ham rikere, men en betraktelig del av hans offisersgasje (1370 rubler månedlig, den menige kanoner tjente i samme tid 22 rubler) fattigere.

Naturligvis hadde denne byen med sine 210,000 innbyggere ikke mer kunnet bringe ham ut av fatning. Som soldat var han kommet omkring i Sovjetunionen, til Leningrad, til Lemberg og siste sommer til Moskva. Allerede om formiddagen på vegen til arméstaben var det falt ham inn hvor lite de virkelige forhold på stedet lignet det fantasibildet han hadde båret på. Nu da han stanset på hjørnet til Puschkingaten, sto dette ennu tydeligere for ham. Nei, dette Leninprosjekt var det i virkeligheten ikke meget ved, også bortsett fra de skitne, forsømte trekk som krigen var skyld i. Wassilij ble trist når han så husveggene som var malt med mørk vannfarge, kamuflasje mot fly, og de gitterlignende påklistrede papirstrimler på alle vinduene, vern mot flybomber. De få butikker var barrikaderte. Av de fire kinoer var der ennu to i drift. Den ene viste filmen „Mannerheimlinjen", som forherliget krigen mot Finnland. Han hadde sett både den og den andre, „Fedka", en historie fra revolusjonstiden. Han spurte når der ble skiftet program. En kvinne som lente seg til kassen rystet på hodet og sa at det var uvisst, begge kinoene hadde spilt disse filmene allerede i mer enn fire uker, der kom ingen nye. Hans skuffelse ble til en følelse av irritasjon da han bemerket at „Gastronom" som han hadde villet besøke, var lukket. Han spurte en soldat som kom forbi hvor der var noe å spise. Ingen steder, svarte denne, kanskje i kantinen i „Den røde armés hus".

Mens han fortsatte sin veg, så han seg nøyere omkring. Han så bare menn i uniform eller kvinner. Skjønt disse var tullet inn i skaut og ullsjal som så vidt øynene tittet ut av, kunde man se at der var sjelden noen som kunde være under førti år. Han merket også at han under tiden ble mønstret nysgjerrig og spørrende av disse øynene, og da han begynte å fundere på hva grunnen vel kunde være til dette, snakket en mager person til ham, en gammel kone med en grå hårtufs ned i pannen. Hun vilde vite om han kom fra fronten. Nei, sa han, jo allikevel, men fra midtfronten. Hun trakk på skuldrene, da kunde han vel heller ikke si hvorledes det sto til i Donets? Det går bra der, kamerat, svarte han. Konen trakk imidlertid atter på skuldrene og lot ham stå. Hei der, ropte han, men konen hadde allerede stoppet opp en underoffiser som kom bak ham og gitt seg i prat med ham. Der dukket opp en kø av kvinner og barn som trengte seg sammen, stille og frysende. Foran magasinet, som de ventet på vilde lukke opp sto der en svart tavle. Her var der skrevet med kritt: „Idag brød, 4.20 rubel kiloet."

Han var kommet til plassen hvor Leningaten går over i flere gater. Operaen var herjet og den bokhandelen hvor han dengang hadde kjøpt romanen „Stille flyter Don" av Michael Scholochow fordi Anna Marusja så ofte fortalte om den, eksisterte ikke lenger. Bare foran „Den røde armés hus" var der endel trafikk. Han gikk forbi vaktposten, gikk inn døren og lette etter kantinen. Han hadde ikke spist noe på fireogtyve timer.

Samtale i skumringen

Det var et rent tilfelle at han i det store halvmørke rummet støtte på løytnant Fjodor Iwanowitsch, en tidligere regimentskamerat som nu hørte til arméstaben. De hilste så hjertelig på hverandre som det er vanlig ved et overraskende møte. Wassilij satte seg bort til ham ved det lille hjørnebordet bak hvilket der sto et støvet gummitre, og bestilte den eneste rett som var å få, en tynn suppe kokt av hirse. Han spiste fort ennu en tallerken for å døyve sulten. Han fortalte sin historie: at hans regimentskommandant hadde meddelt ham at hans batteri vilde bli forlagt til Kaukasus for overhaling da ikke en eneste av hans fire kanoner arbeidet presist lenger. Nu var han forundret over at han herfra ble satt inn på ny. Fjodor Iwanowitsch, som ofte strøk den beksvarte lille barten sin, knep øynene litt sammen da han hørte dette og sa at det var noe lignende med mange batterier, men de skjøt dog, og han vilde anbefale kamerat K. å beholde sine betenkeligheter med hensyn til sine kanoners yteevne for seg selv.

Disse ord var blitt sagt med en dempet stemme og en advarende betoning. Wassilij ga også straks det svar han syntes var nødvendig idet han sa at det ikke var hans hensikt å komme med innvendinger, så meget mindre som man ved staben hadde fortalt ham at offensiven i Donets fortsatte utmerket. „De vil få se at der blir kjempet hårdt der", avbrøt løjtnanten. „De vil få oppleve det". Wassilij kunde ikke fri seg for inntrykket av at der også i denne bemerkningen var en viss undertone.

Fjodor hadde i mellomtiden skiftet emne og spurte om han hadde sett med hvilken omtanke W. var „forberedt for det verste tilfelle". Han hadde ikke fått se seg særlig om ennu, sa Wassilij. „Ser De, kamerat", sa løytnanten, „i virkeligheten er hele den arbeidsdyktige befolkning eva-

kuert med de maskiner som kunde transporteres bort. Bare de eldre kvinner og mange barn er her ennu, også syke, folk som ikke kan yte stort... Vi hadde her åtte store rustningsverker. Den største del av anleggene måtte sprenges eller vil bli sprengt, men vi håper dog at endel av maskinene lar seg sette igang igjen i Sibir eller Ural. De har kanskje allerede lagt merke til at sporvognen ikke går mer, der er da også bare én turbin i drift i elektrisitetsverket".

Wassilij var plutselig blitt meget trett. De brøt opp sammen. Like ved jernbanestasjonen som var belagt av soldater, skiltes de. Premierløytnanten gikk alene gjennom parken. Det ble mørkt. Vinden hylte ennu kraftigere her ved inngangen til fabrikkvarteret. Wassilij gikk i retning av den første blokken av beboelseshus, hvor folkene hans var innlosjert privat. Idet han gikk forbi, så han at de fire kanonene var satt inn til en mur og dekket til med sekker til vern mot kulden. Atter ingen vaktpost, fór det gjennom hodet hans. Men han maktet ikke å bli virkelig sint for det. Han vilde bare sove.

Nyheter

Da han kom inn i industriarbeiderfamiliens dagligstue, satt sersjant Iwan på en stol og lappet skjorten sin. Sersjant Iwan hørte til kanonbetjeningens stammtropp, som nu tellet bare åtte utdannede artillerister. De andre var falt eller såret. Han tok ingen notis av Iwan, kastet frakken på bordet, trakk støvlene av og strakte seg så lang han var på jernsengen. Uten å legge merke til de spørrende blikk fra mannen som satt på stolen med naken overkropp, sa han uten enhver videre forklaring at batteriet plutselig var stillet under en divisjon i en Donets-armé og skulde rykke avsted iovermorgen. Det måtte undersøkes om der manglet vesentlige reservedeler, dessuten skulde kjøleren på traktoren til tredje kanon bringes i orden. Ammunisjon vilde man først få hos divisjonen. Etter disse ordene snudde han ansiktet mot veggen. Sersjanten syntes ennu å vente på noe, men da løytnanten tidde, tok han på seg skjorten, tok frakk og lue og gikk ut av stuen. Wassilij visste at han nu vilde gi nyheten videre. Den måtte eksplodere som en granat. Med disse tankene sovnet han inn med klærne på.

Neste morgen ga kanonerene seg i arbeid med kanonene og traktorene som de hadde fått ordre til. Bortsett fra deres i og for seg slette tilstand, var de, hvis man vilde si det slik, parat til innsats. Wassilij sendte derpå sersjant Iwan med en tilsvarende skriftlig melding til staben, ble selv liggende på sengen, røkte og leste i noen gamle nummer av „Isvestija", som han hadde funnet i stuen. Da han siden avreisen fra S. ikke engang hadde hørt radionyheter, interesserte avisen ham særdeles. Han fant der bekreftet hva han hadde fått vite hos artillerikommandanten: at vinteren nu hadde gjort tyskerne aksjonsudyktige, at sovjettroppene uavlatelig gikk til angrep, og at englenderne i Afrika opprettet en annen front som Hitler måtte forblø seg på nøyaktig som i Sovjetunionen. En tegning forundret ham riktignok. Den viste en sovjetsoldat som gikk framover mot en tysk tank med bajonetten i hånden, bajonettspissen trengte inn i panserkledningen, denne sprengtes da den — og det skulde tegningen fortelle — var laget av tre. Det kjente han bedre til. Han hadde opplevd at nettopp de tyske panservogner var av det stabileste materiell.

De følgende fireogtyve timer hendte det ikke noe særlig. Tirsdag formiddag henimot klokken elleve kom uanmeldt en kaptein fra artillerikommandantens stab og en kommissær. De vilde inspisere batteriet ennu engang. Mens folkene stilte opp, ble det meddelt premierløytnanten at han måtte marsjere av ved mørkets frambrudd. Derpå gikk de inn på gårdsplassen. Kommissæren holdt en kort tale som endte med et leve verdensrevolusjonen. Wassilij fant at den ikke gjorde noe særlig inntrykk og hørte knapt på den fordi tankene hans var beskeftiget med kommissærens saueskinnspels. Han skulde gjerne hatt den. Det var forresten aldri falt ham inn så tydelig hvor fillete kappene til folkene hans så ut.

Henimot klokken seks om kvelden tøffet traktormotorene, og batteriet forlot byen.

*

Selv om premierløytnant Wassilij Alexandrowitschs inntrykk og forundring hittil hadde vært av alminnelig natur, så hadde de allikevel vakt følelser hos ham, som hittil hadde vært ham fremmed. Han var skuffet og ante vagt at man i stabene kviet seg for å snakke om meget viktige ting. Således behøver man bare kort å notere biomstendighetene ved marsjen til divisjonen, uten at man gjør det vanskelig å forstå den videre utvikling.

Marsjens mål var landsbyen B. hvor der nu bare befant seg en baktroppskommando av divisjonsstaben. Den besto av to offiserer, en major og en premierløytnant, dessuten hørte en kolonne for forsyningen til den. Majoren var forbauset da Wassilij om morgenen meldte seg hos ham, da han hadde regnet med at tre svære batterier var under vegs. Han ga premierløytnanten ordre til allerede samme kveld å sette seg i bevegelse i retning av A. hvor divisjonskvarteret var. Det dreide seg om en strekning på 18 kilometer som det lot seg gjøre å tilbakelegge på en natt. Premierløytnanten spurte om han kunde få ammunisjon, for han hadde ialt bare åtte skudd, to til hver kanon. Det var umulig, svarte majoren barskt, i arméen visste man jo at ammunisjonstilførselen hadde manglet allerede en uke. Ikke tale om, svarte batterisjefen. I arméen hadde man sagt ham at han skulde få ammunisjonen hos divisjonen. Dermed sluttet samtalen.

Torsdag morgen kom batteriet til A. Wassilij lot mennene vente ved innkjørselen til landsbyen og gikk til divisjonsstaben hvor den samtale han hadde ført med majoren ved baktroppskommandoen gjentok seg i grovere form, men han kunde ikke gi svar på hvor de to andre batterier ble av, ennu mindre formådde han å opplyse hvorfor det var blitt sagt ham at han skulde få ammunisjon hos divisjonen. Kapteinen, som ledet de taktiske ope-

ZELLSTOFFABRIK
WALDHOF

Framstiller cellstoff av tre og papir av cellstoff.

Bleket og ubleket sulfit- og sulfatcellstoffer for papir-, kunstfiber-og den kjemiske industri. Spesialog edelcellulose (alkalisk behandlet cellulose).

Spesialpapir for innpakning, spinnepapir, papir for tekstilerstatning, råstoff for kunstlær, trykk-og skrivepapir.

HOVEDKONTOR: BERLIN

FABRIKKER I MANNHEIM - KOSTHEIM - TILSIT - RAGNIT - COSEL - OBERLESCHEN - KELHEIM - WANGEN - JOHANNESMÜHLE

rasjoner, skrek opp i ansiktet på ham om han ikke kunde tenke seg at man her ikke hadde en eneste granat da intet kom fram. Men Wassilij, som ble stadig mer apatisk, tidde. Han fikk ordre til å la to av sine kanoner med atten mann gjøres kampberedt ved innkjørselen til A. De skulde settes inn i forsvaret. Med de to andre kanoner skulde han så straks kjøre videre til en landsby ved navn Rødebekk.

Wassilij gikk tilbake til batteriet og ga de nødvendige ordrer. Etter en kort samtale med kanonkommandørene overtok han ammunisjonen fra disse, som egentlig var bestemt for deres kanoner, slik at han nu hadde åtte granater til disposisjon for sine to kanoner.

Derpå dro han avsted med sine atten mann. Vegen var elendig, og traktorene kjempet seg møysommelig framover. Til de åtte kilometer til Rødebekk, hvor regimentets 3. batalion lå, brukte de over fire timer, men det var ennu dagslys da de nådde fram. Det vilde være håpløst å holde stedet, hvis der ikke kom forsterkninger, mente kommandanten, bataljonens kampstyrke utgjorde ennu ca. nitti mann, og det måtte antas at tyskerne vilde angripe. „Arméens ordrer er vanvittige", brølte majoren plutselig og slo med den flate hånden i bordet. De to kanonene ble brakt i stilling i hagen til et bondehus nedenfor et høydedrag. Det varte til henimot klokken syv. Da først søkte mennene seg kvarter, men det var umulig å finne selv et halvvegs tilstrekkelig rom i de åtti til hundre hyttene i landsbyen. Et forsøk på å få noe varm mat i feltkjøkkenet mislyktes. Med stort bryderi fikk de tak i tre brød for alle atten mann.

Den siste natten

En time senere, om kvelden henimot klokken åtte ble Wassilij atter kalt til bataljonskommandanten. Denne hadde nettopp fått ordre fra regimentet til å angripe den tyske stillingen som lå rett overfor, ca. syv kilometer borte. De to sovjetoffiserer bøyde seg noen minutter over kartet. Presis klokken tre minutter over ni skulde kanonene ta de nærmere angitte mål under beskytning for å understøtte et angrep.

Wassilij alamerte folkene sine, kanonene ble rettet inn og til den fastsatte tid skjøt de. Himlen var stjerneklar, og mens mennene arbeidet, forekom det Wassilij meningsløst overhodet å fyre av disse skuddene. Da den sjette granaten var fyrt av, ga han ordre til å slutte skytingen.

Det var stille i tre minutter. Da hylte det gjennom luften, premierløytnanten og mennene hans kastet seg rett ned — tyskerne besvarte ilden. Den første granaten slo ned i marken førti meter foran kanon nummer én. Den andre fløy henover graven. Den tredje var en fulltreffer i kanon nummer to. Skrik og jamring fulgte etter detonasjonen. Den fjerde gikk inn i skråningen ca. seksti meter til høyre for kanon nummer én. Så ble de atter stille.

Kanon nummer to var fullstendig ødelagt. Av de atten kanonerer var fire mann drept og seks alvorlig såret. Blant dem befant seg resten av hans gamle kanonbetjening. Sersjant Iwan var revet i stykker. Wassilij lot de sårede bære ned i landsbyen og fulgte langsomt etter. Han bekymret seg ikke mer om den andre kanonen. Som i drømme gikk han til kommandoen og meldte av at halvtroppen av batteriet Sergeow var satt ut av funksjon etter en halv time. Kommandanten så på ham og sa: „De må være gal, kamerat." Så lo han hysterisk.

Wassilij lot ham le og gikk ut igjen. Det var kalt, og luften førte med seg støyen fra maskingevær. Han kunde senere ikke huske mer hvor lenge han hadde gått opp og ned landsbygaten, for han måtte, sa han, krampaktig holde borte alle tanker på det som var skjedd fordi han ellers virkelig var blitt gal.

På den annen side mistet han ikke et minutt sin praktiske livsfølelse. Visstheten om at det nu gjaldt være eller ikke være for ham sto levende for ham. At han hadde mistet en kanon og oppgitt den andre, kostet ham i ethvert tilfelie hodet dersom han kom tilbake til bolsjevikene.

Han gikk til slutt inn i et hus, uten å lete eller velge, ganske enkelt inn i det nærmeste huset. To soldater satt derinne, den ene hadde armen i bind, den annen et bind om hodet. Han satte seg bort til varmen uten et ord og sovnet inn. Han sov uten å ane hvor lenge. Plutselig kom han atter tilbake til virkeligheten, en eller annen rystet ham kraftig, han våknet forvirret og så bare at soldaten med det forbundne hodet sto foran ham og skrek høyt: „Tilbake, vekk, tyskerne . . ." Dermed var han allerede ute av døren. Wassilij Alexandrowitsch så inn i det triste lyset til oljelampen som sto på bordet. Han var alene. Sakene til de to mennene lå strødd omkring, et belte, et ullteppe, en fillet uniformsfrakk. Han reiste seg fra ovnsbenken, tok av seg frakken og offisiersjakken med stjerner. Han hadde en idé og nu var alt likegyldig for ham.

*

I grålysningen ble der i landsbyen Rødebekk, som et tysk kompani besatte etter en kortvarig kamp — sammen med andre soldater, hovedsakelig sårede — tatt til fange en bolsjevik som, skjønt han bar en alminnelig rødegardists klær, virket påfallende ved en viss intelligens. Han nektet først at han var offiser eller kommissær, men innrømmet det under et forhør neste dag.

Om den artilleriduell, hvorved de to kanoner som var blitt transportert fra midtfronten til Donbas ble satt ut av spillet het det i det tyske regiments middagsmelding: „Minimal fiendtlig forstyrrelsesild, som ble besvart."

PK-krigskorrespondent Hubert Neumann

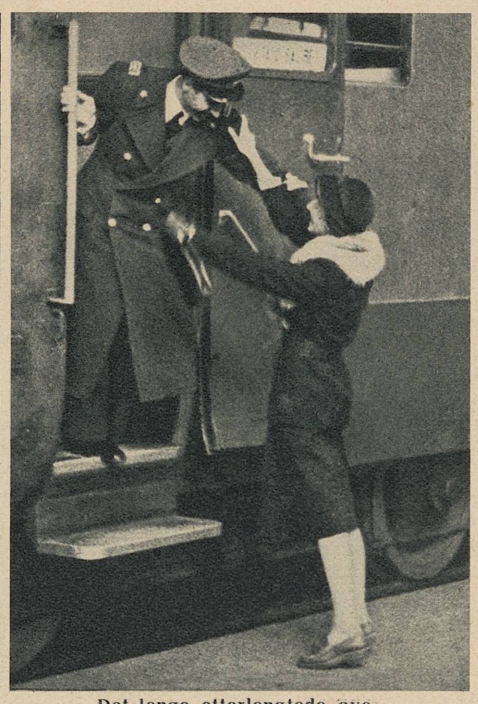

Mellem slagene

Hva gjør en italiensk flykaptein, når han har fått noen dagers permisjon? Vel ikke noe usedvanelig, skulde man tro, men det er fullstendig galt — noe som enhver soldat kan bevidne, fordi en soldatpermisjon jo i og for seg er nøe usedvanelig, ja til og med usannsynlig herlig, en oppdukken i en verden, hvor alt det som engang var helt selvfølgelig, er omgitt av en gudegaves glorie. Offiseren på disse to sidene er kaptein, grev Leonardo Bonzi, innehaver av „Medaglia d'oro", den gylne medalje, Italias høyeste militære utmerkelse. Han er tidligere italiensk tennismester, forsker og dyktig alpinist.

„Ciao, caro...!" *Med denne hjertelige hilsen tar flykapteinen avskjed med sitt utmerkede kampfly i innsatsflyhavnen*

Det lenge etterlengtede øyeblikk. *Ennu før hjulene stanser helt, løper flykapteinen sin kone i møte*

Gjensynets lykke *holder mann og kone i sitt bann. Kvinneøynene vil forske i hans ansikt, vil undersøke hvordan det går ham, men gledeståren gjør bildet tåket*

Den første aften ved kaminen. *Moren, hustruen og søsteren lytter til kapteinens fortellinger. Bilder og avisutklipp blir klebet inn i det store album, som allerede inneholder beretninger om mange klatringer og forskningsreiser*

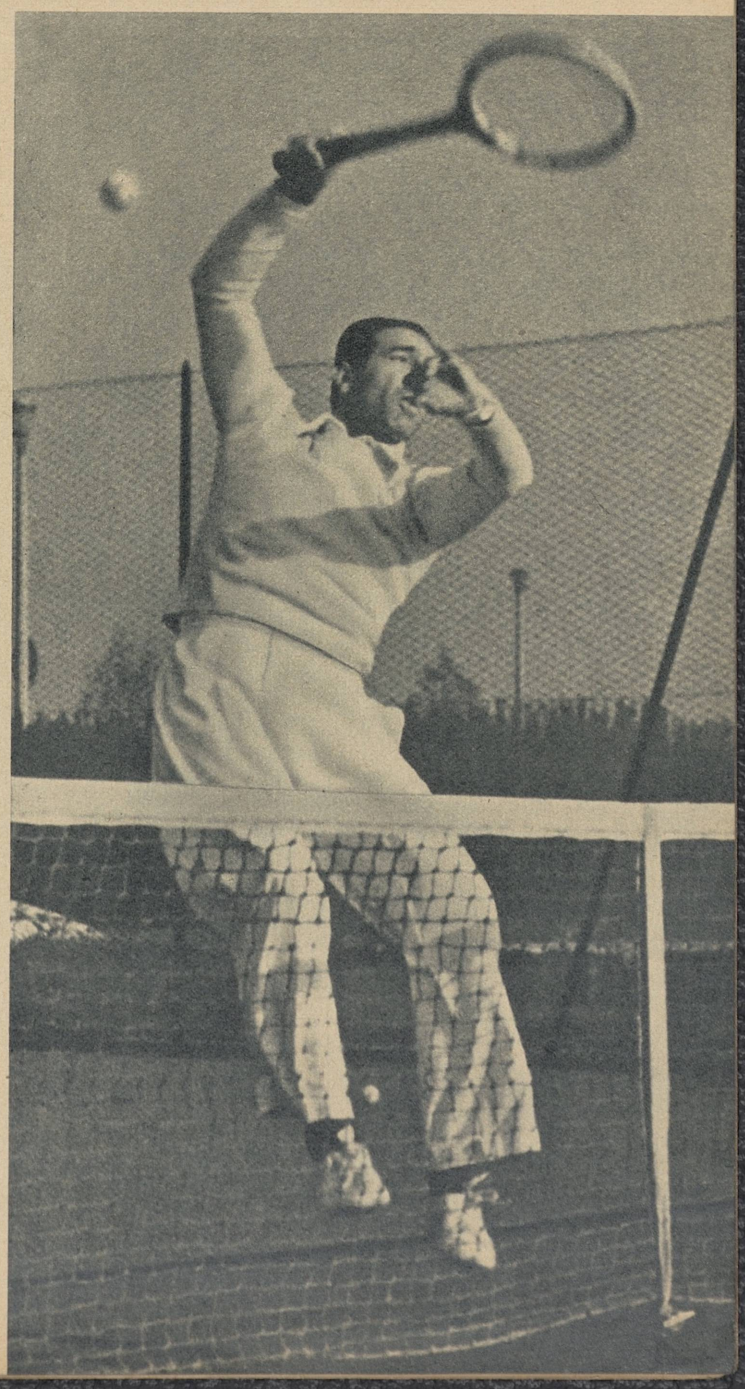
Jaktflyver mot bombefly — i barneværelset. *Kapteinens to små døtre jubler over krigsleketøyet som faren har brakt med til dem. Det er en bombefly-modell, som drives av et fjærverk og dreier seg i voldsomme sirkler, mens et fint lite jaktfly går til angrep. Det er vel ingen tvil om hvem som vil gå seierrik ut av denne kampen — far kan kunsten*

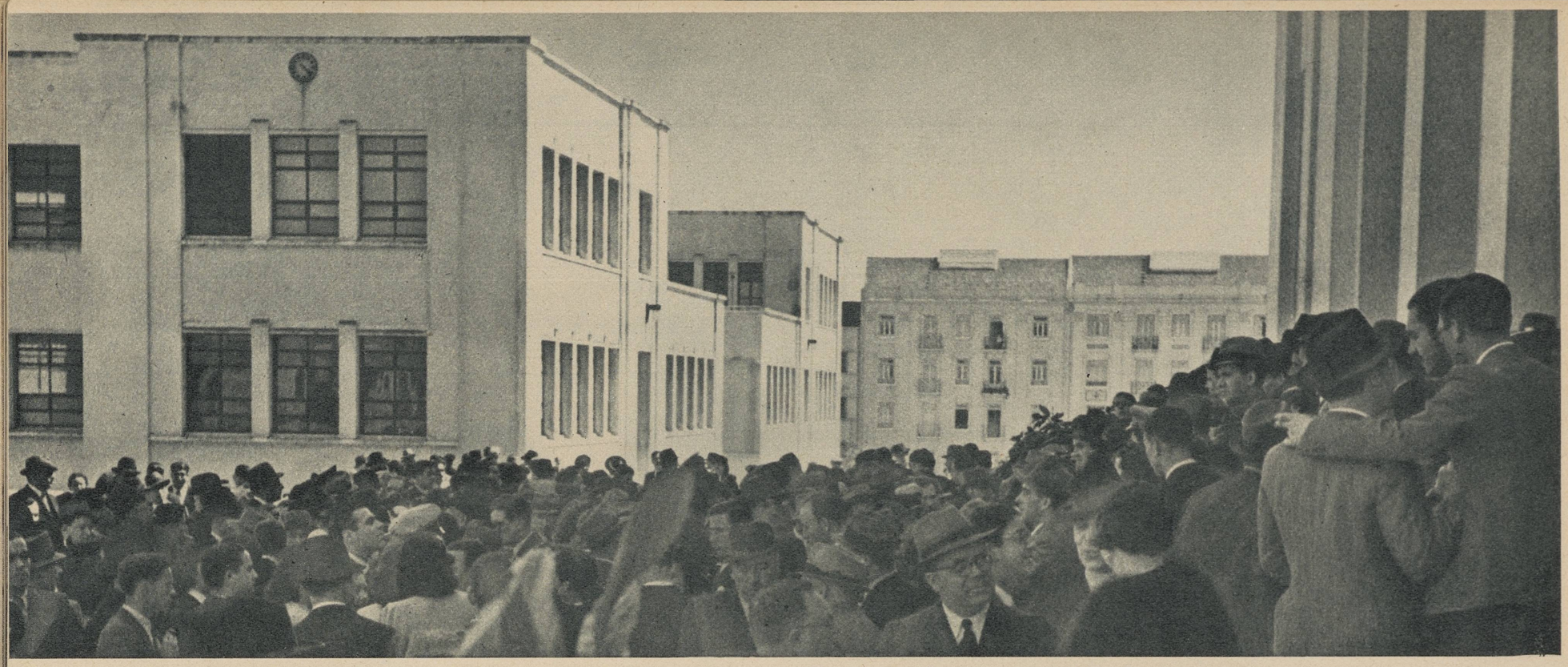
En dag tilhører det kjære sivilyrke. *Grev Bonzi er advokat, og han nekter seg ikke igjen engang å ta seg av sine klienter bak det så lenge forsømte skrivebord på kontoret. Men neste dag . . .*

→

. . . griper den gamle mesterspiller i det italienske nasjonallag til tennisracketen. *I ypperlig form slår han ball etter ball over nettet*

Nysgjerrige stimmler sammen foran den tekniske høgskole. *Utstillingen „Nye tyske verkstoffer" samler mange mennesker. De vil med egne øyne overbevise seg om hva det er ved disse så omtalte „erstatningsstoffer" og hva en skapende teknikk og industri kan yte*

NYE VERKSTOFFER

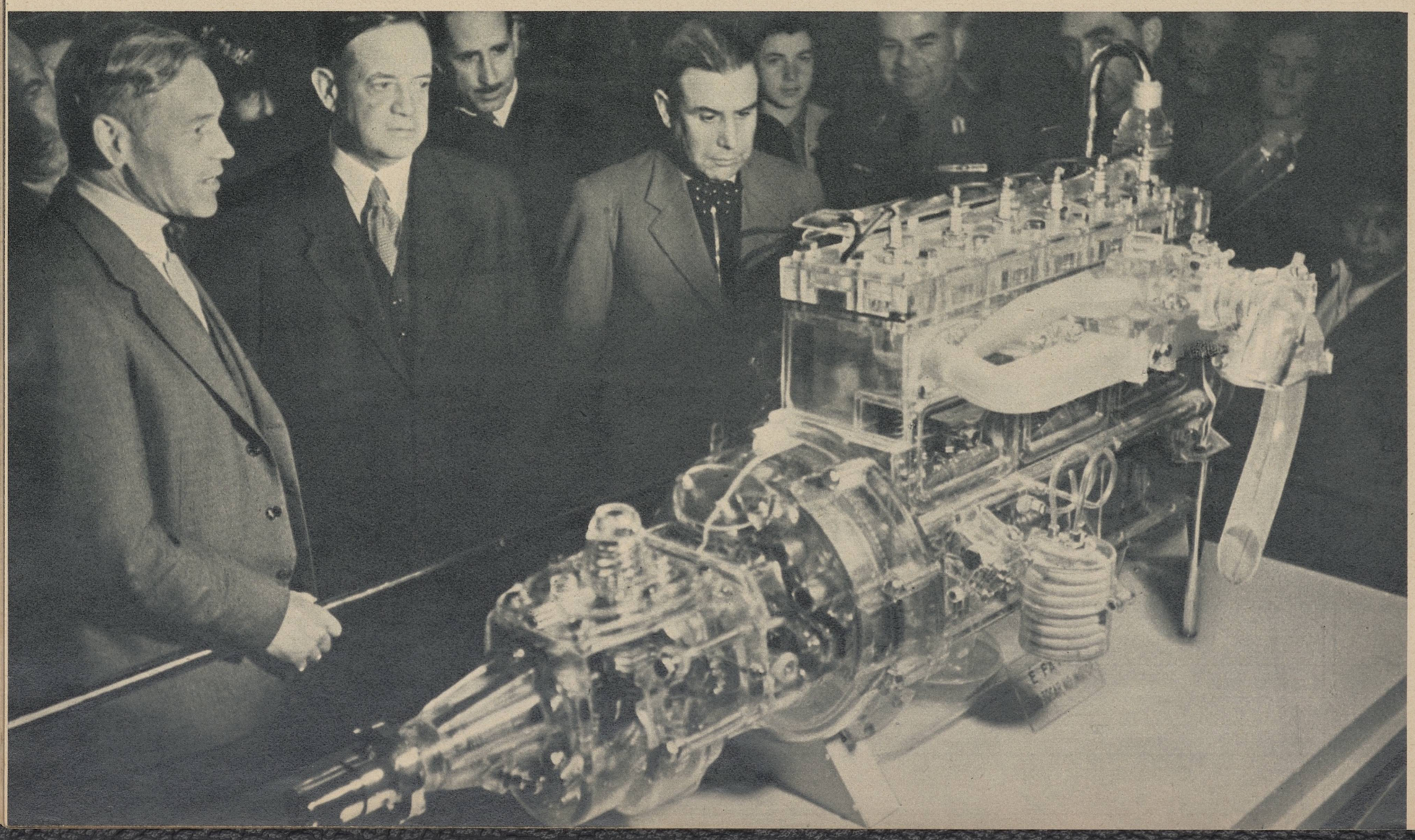
utstilles i Lissabon

→

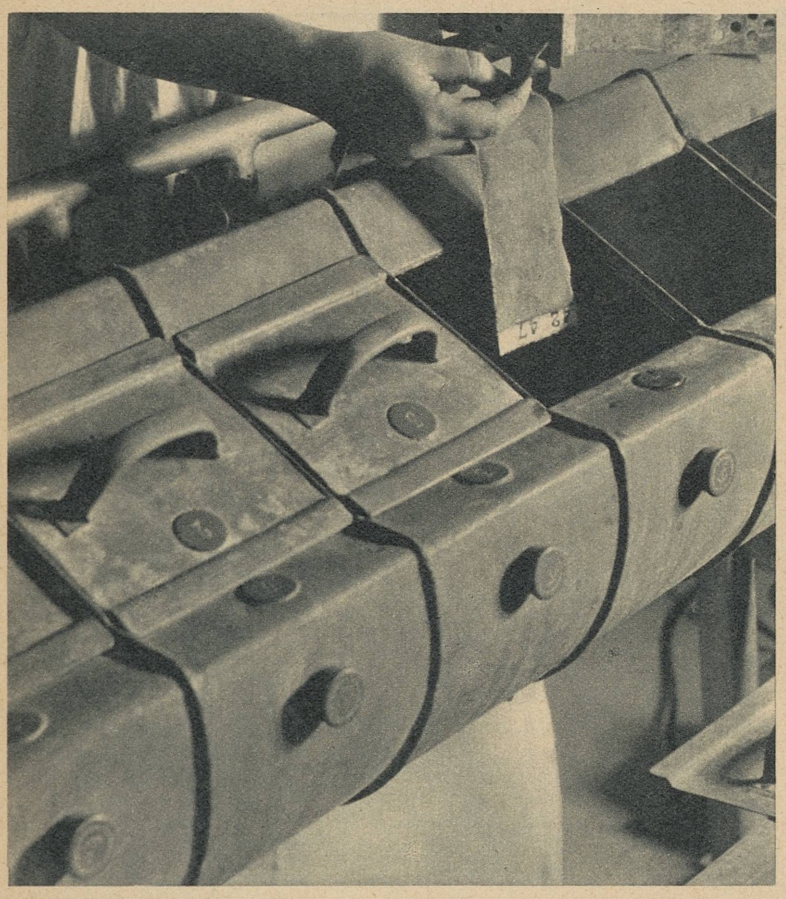
Slik funksjonerer altså denne motoren . . . *Den sekssylindrede med overbyggingen av pleksiglass demonstrerer tydelig en firetakts motors virkningsmåte. Den tyske militærattaché, oberst von Esebeck, viste portugisiske offiserer dette hovedtiltrekningspunkt på utstillingen*

Her er fru fagmann. *Lissabonerinnen prøver kritisk de mangfoldige moteprodukter, som ble så kunstferdig framstilt av kunstige stoffer*

Hjelp for husmoren

Vitenskapen griper inn

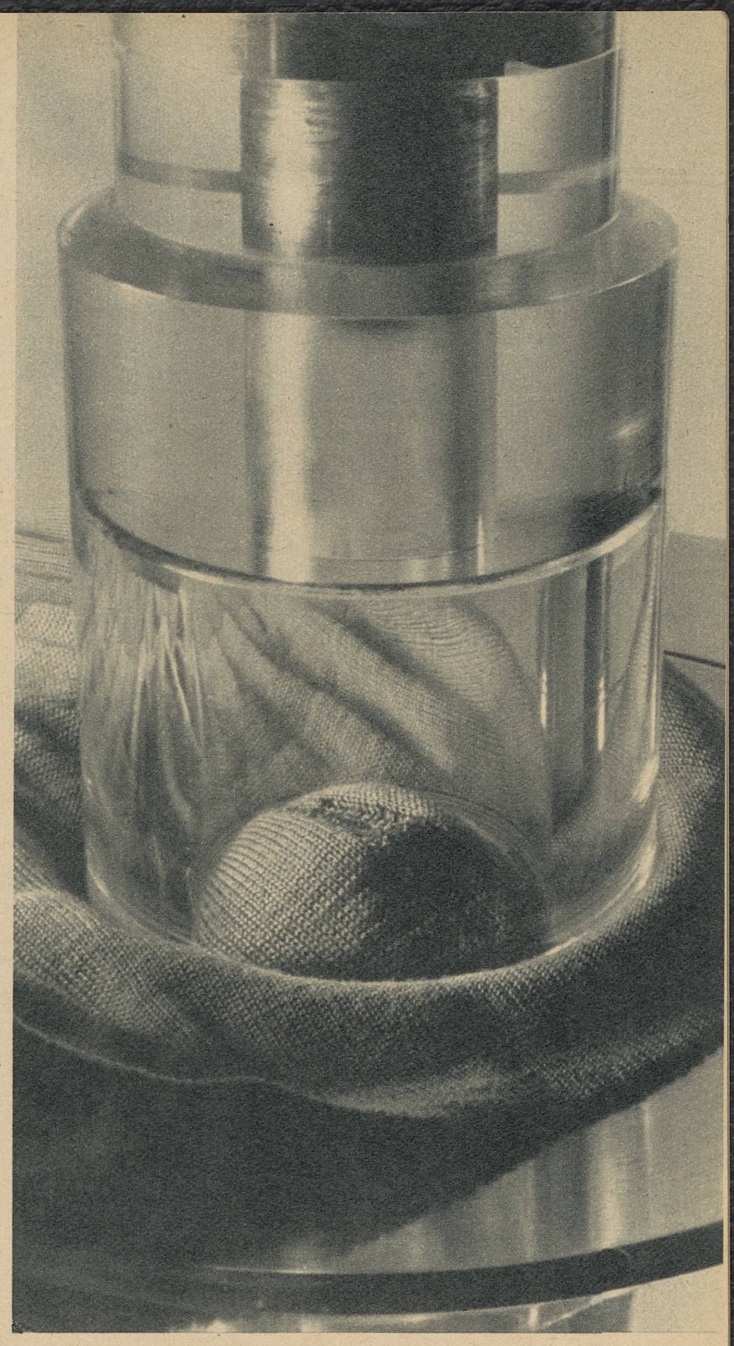
Krigen stiller husmoren på en hard prøve. Det hører meget erfaring, klokhet og flid til innenfor de mange innskrenkninger å gjøre meget ut av lite og det beste ut av alt. Men rekker hennes krefter til? Er hun ikke for det meste henvist til å stole på at alle de ting hun får, er i orden? Og er dette alltid rettferdig? Her griper i Tyskland vitenskapen inn med en rekke forsøks- og undersøkelsesinnretninger. Det som blir funnet å være i orden, får et spesielt merke. „Signal" viser her noen slike undersøkelsesforsøk.

←

Hvilket vaskemiddel er det beste? *Det fastslår denne forsøks-vaskemaskin, som på en og samme gang kan prøve seks vaskemidler. I hvert enkelt kammer kommer den samme kunstig sterkt tilskitnete stoffstrimmel*

→

Hva tåler et strømpevev? *Dette måleapparat setter maskene ved hjelp av en luftstrøm under mange atmosfærers „raknetrykk". Slik får man rede på forskjellige vevarters nøyaktige motstandskraft*

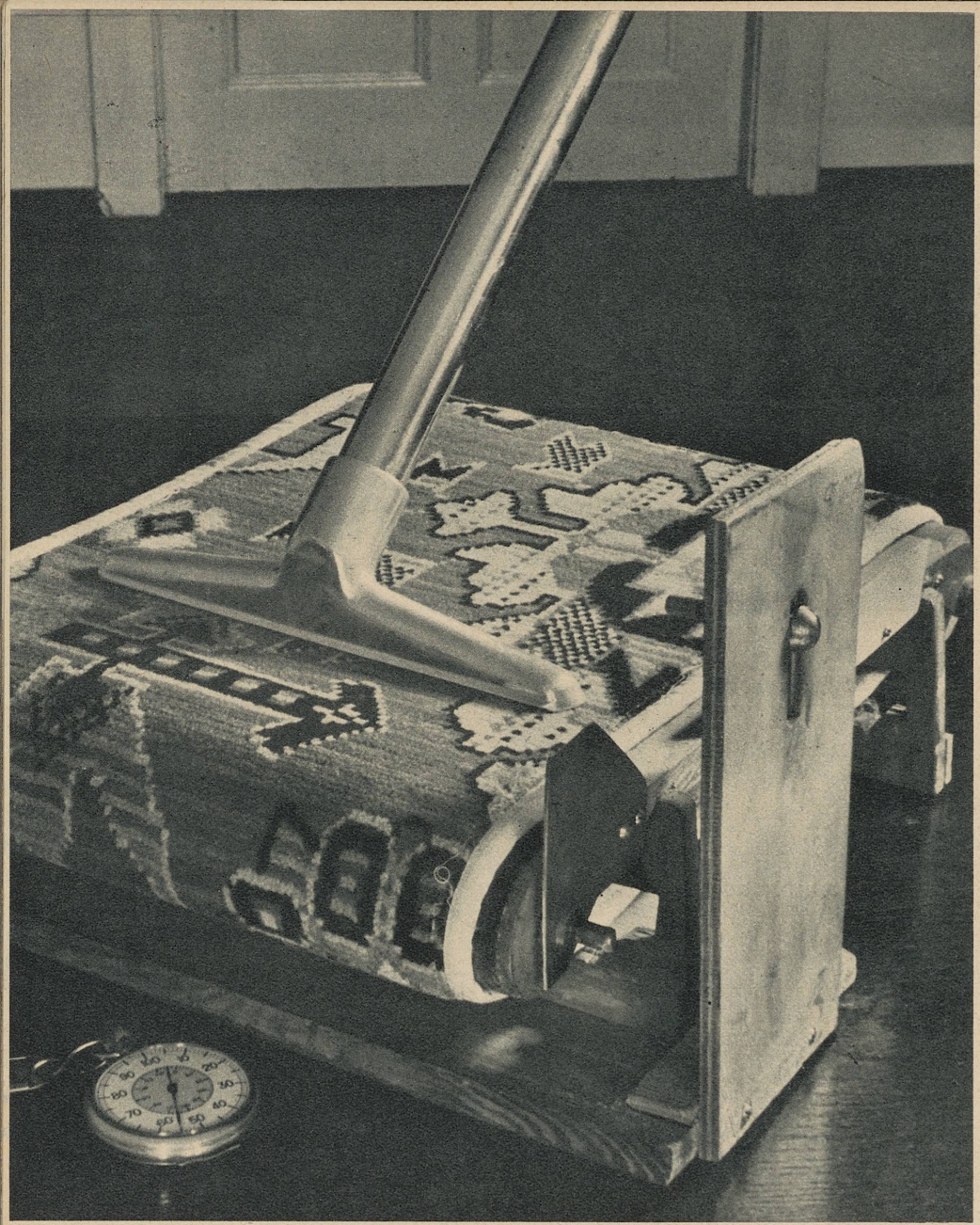
De kan ikke ta feil!

Atter en praktisk nyhet på samtlige Voigtländer-kameraer — alle filmspoler passer. Det finnes som bekjendt to typer filmspoler, og begge passer i Deres Voigtländer. De risikerer derfor ikke å få feil spole når De kjøper film — også en ting å ta i betraktning når De skal ha nytt apparat. Og selvfølgelig har Voigtländer sin berømte hurtige „snapshot" utløser på alle apparater.

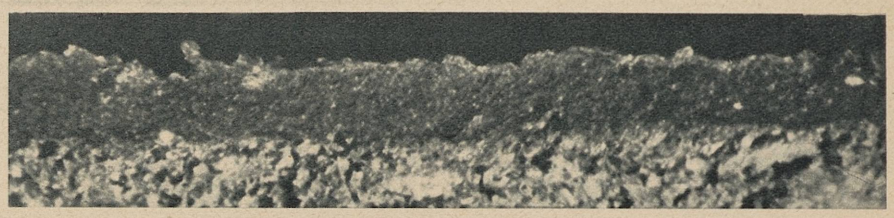

De berømte

Voigtländer kamera

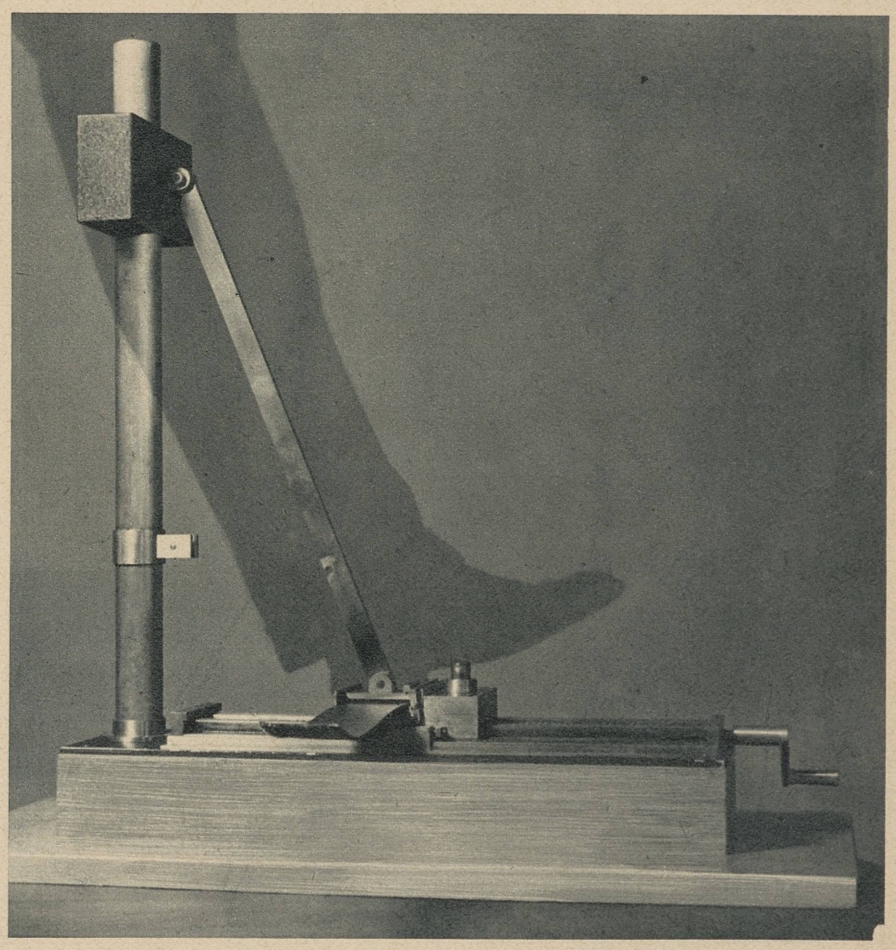
Det endeløse „teppe" *Det fastslår støvsugernes godhet, dvs. sugeevne — avgjørende er mengden av ulltråder, som er suget opp fra det roterende teppe i løpet av en bestemt tid*

Det er god bonevoks: *mikrofotoet på et linoleumstverrsnitt viser en jevn fordeling av belegget*

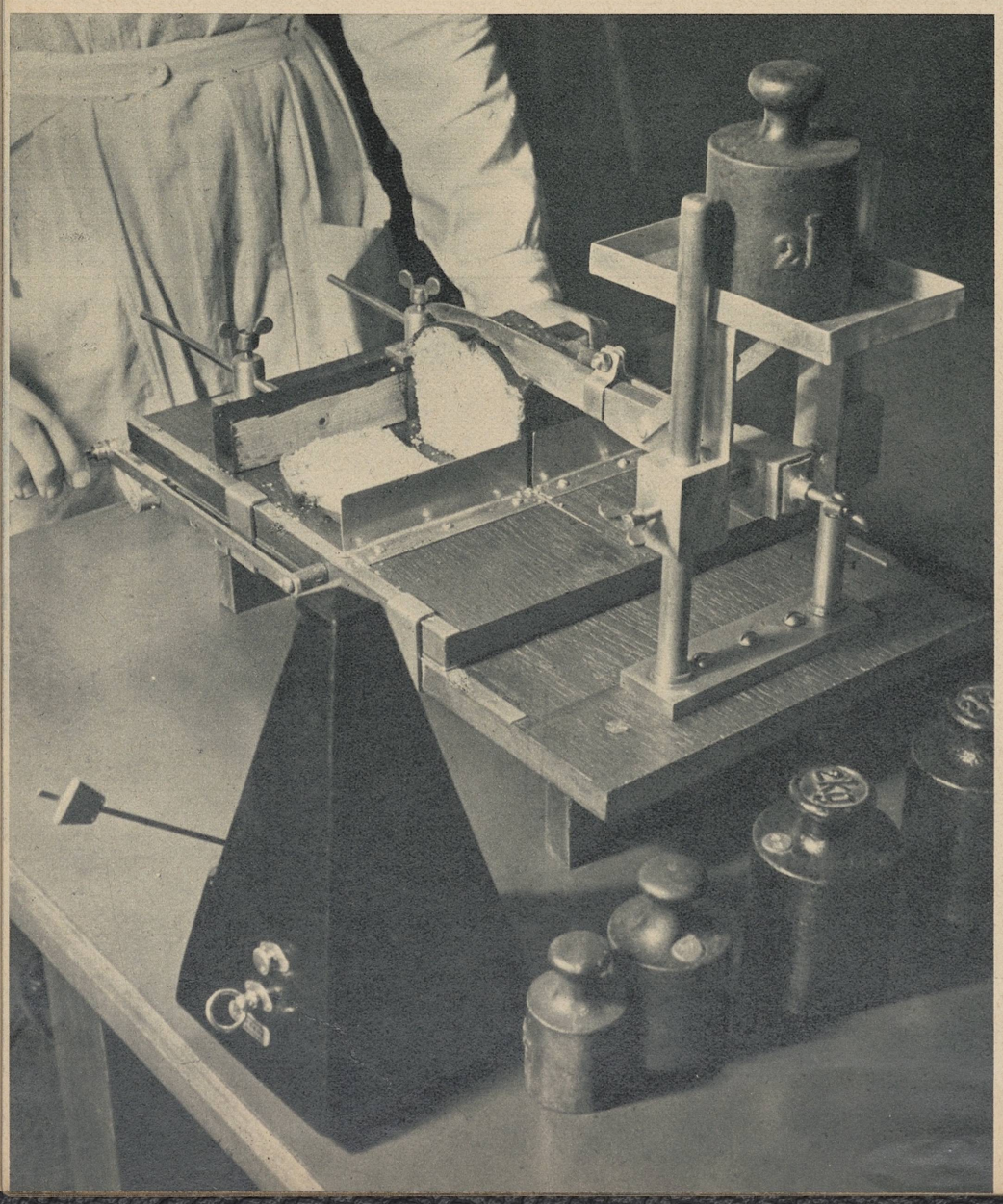

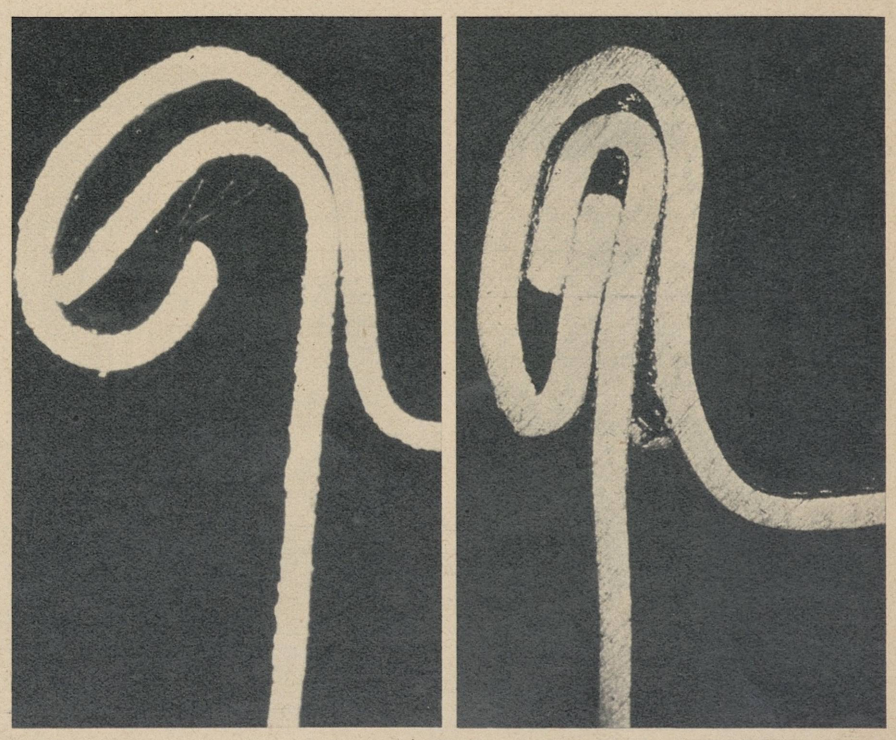
. . . og det en dårlig: *man kan tydelig se at voksen som ergnidd inn, samler seg sammen på linoleumsoverflaten i istykkerrevne klatter. Forskjellen er viktig for . . .*

. . . et bonet gulvs glatthet. *Den prøves på denne innretning. Under trykket av en kunstig fot blir et stykke bonet linoleum sendt gjennom håndsveiven, til det „faller av" — noe som i virkeligheten svarer til et menneskes „utglidning". Jo senere dette inntreffer, desto bedre er bonemidlet*

Oppskjæring av kaker i tofjerdedels takt. *Ved denne rytmisk-kontrollerte skjæremekanisme blir bakverkets skjærefasthet undersøkt. Hvordan kaken smaker, kan riktignok bare tungen avgjøre* ↓

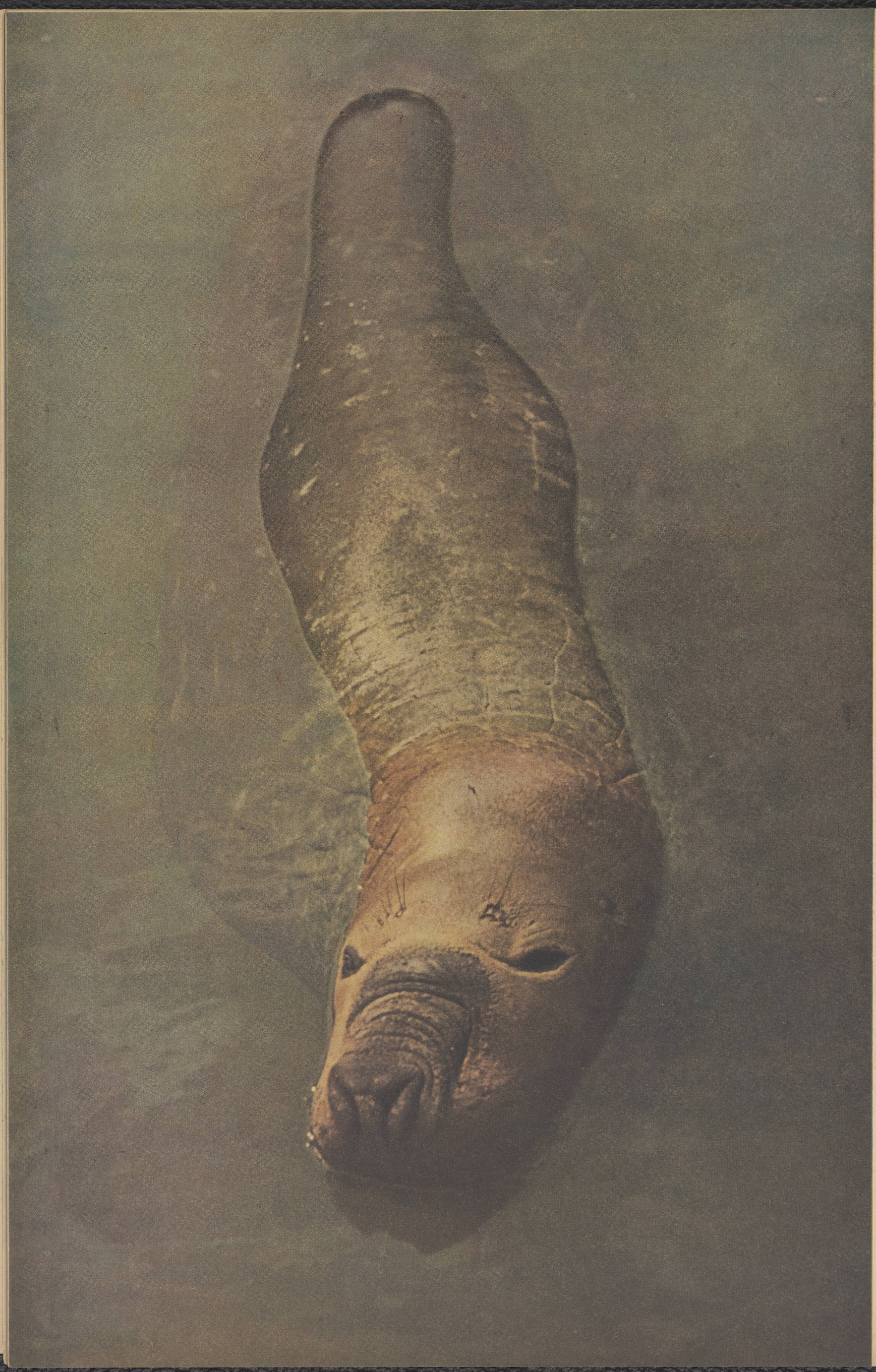

Blikkhermetikk — et lukningsspørsmål. *To mikro-fotos av en hermetikklukning ved hjelp av lukkemaskin: lukkeformen til venstre lukker bare tilsynelatende lufttett — bare lukkmåten til høyre er helt pålitelig* Fotos: Dr. Croy

→ Og de blir som barn igjen

En stor herre med dårlig humør

(Sjøelefant før aften-fôringen)

Gutt eller pike?

„Signal" fortalte i forrige nummer om de betydningsfulle resultater som man er kommet til på hormon-forskningens område. Disse har ikke alene klarlagt vedkommende organers funksjoner, men også vist vegen til kunstig framstilling av hormoner. Hormonene er livseliksirer. Men det enkelte vesens liv begynner i det øyeblikk forplantningsakten finner sted, fra og med dette tidspunkt er dets kjønn allerede bestemt, og det er senere ikke mulig å utøve noen innflytelse herpå. Men i forvegen kanskje? Ja, nyere forskningsresultater peker i den retning

Når en ny verdensborger er undervegs begynner man i familien å gjette: blir det gutt eller pike? Tantene og bestemødrene pleier da på grunn av tilsynelatende ufeilbare tegn å sette fram kloke profetier og av to motsatte profetier vil jo alltid den ene vise seg å være den riktige. Undertiden retter den vordende mor dette brennende spørsmål til lægen; men heller ikke han kan ha noen sikker mening om saken. Det er blitt foreslått tallrike kjemiske og biologiske metoder, men ingen av dem har vist seg å være brukbare. Da det er umulige sikkert å kunne konstatere det vordende barns kjønn synes det utenkelig på forhånd vilkårlig å kunne bestemme kjønnet. Og dog får kvinnelægene atter og atter besøk av fruer som ber om råd i så henseende For det meste dreier det seg om mannens eller hustruens ønske om å få en sønn og arving. Og merkelig nok synes det i dag, i det minste teoretisk betraktet, å være lettere å hjelpe et ektepar som bare har døtre, til en sønn, enn å kunne konstatere et vordende barns kjønn. Før i tiden var spørsmålet „Hvorledes kan jeg få en sønn?" ofte av vital betydning for en kvinne. Man betraktet det dengang som en selvfølge at det var hustruens skyld, hvis hun bare fikk piker. Mange slags merkelige kurer og tryllemidler går igjen fra den tid og spøker den dag i dag i folks overtro. Ikke mindre feilaktig er andre meninger av nyere dato: således skal ernæringen spille en rolle; mannlige eller kvinnelige kjønnskjertler skal virke kjønnsbestemmende. Også psykiske faktorer som f. eks. det intensive ønske om å få et barn av et bestemt kjønn, skal være av avgjørende betydning. Alle disse oppfatninger er feilaktige, da de ikke tar noe hensyn til den biologiske kjønnsbestemmelses lover.

Kromosomenes hemmelighet

Arvelighetsforskningen har helt og fullt oppklart den menneskelige kjønnsdannelses prosess. Som bekjent finnes der ørsmå legemer i enhver kroppscelles indre. Disse kalles kromosomer, og frambringer og konserverer alle våre egenskaper. Ethvert menneske har i enhver av sine kroppsceller 48 slike kromosomer. I de befruktningsdyktige kjønnsceller av begge kjønn er imidlertid dette antall redusert til det halve, for så ved sammensmeltningen av begge kjønnsceller atter å danne 48 kromosomer. Man arver altså halvparten av sine egenskaper fra faren, den andre halvpart fra moren. Mann og kone skiller seg fra hverandre i et eneste av disse ørsmå legemer, i et kjønnschromosom. Det gis to forskjellige kjønnskromosomer, la oss kalle dem X og Y. I enhver av kvinnens kroppsceller inneholdes der et kromosompar X-X, i enhver av mannens celler finner vi to forskjellige kromosomer: X og Y. Da kjønnscellene bare har halvparten av kromosomkvantumet. så hører alle kvinnelige egg til X-typen, de mannlige kjønnsceller, spermatozoene, derimot tilhører for den ene halvparts vedkommende til X-typen og for den annen halvparts vedkommende Y-typen. Ved kjønnscellenes forening støter der til et egg-X enten en spermatozo X — etter vårt skjema gir XX en datter — eller der støter til et egg-X en spermatozo Y, altså skjema XY, som betyr en gutt. På denne likeså geniale som enkle måte løser naturen det problem å skape forskjellige kjønn.

Flere piker? Flere gutter?

Det er altså de mannlige kjønnsceller som bestemmer barnets kjønn. Da nu begge forskjellige typer av kjønnsceller må være til stede i nøyaktig det samme antall, så skulde man tro at der innen et stort folk skulde bli født akkurat like mange gutter og piker. Det faller imidlertid gjennomsnittlig 105 fødte gutter på 100 fødte piker. Hvis man regner med dødfødsler og aborter så faller det på 100 piker sågar nesten 150 gutter. Det er først på grunn av at dødelighetsprosenten blant gutter er vesentlig høyere enn blant piker at det motsatte forhold intreffer. I motsetning til den forventning som begrunnes i kjønnscellenes forholdstall, frambringer naturen altså flere gutter enn piker. Da en feiltagelse med hensyn til spermatozotypenes forholdstall og kjønnsbestemmelsesprosessen neppe er mulig, kunde man være fristet til å anta at naturen driver en „vilkårlig" kjønnsbestemmelse. Skjønt man må være forsiktig med å tillegge naturen bestemte for-

Et formspill i grønt og hvitt. *Det er ikke noe leketeppe, hvor kineserbarna lot ballene sine ligge, som vi ser her, men en sterk forstørrelse av undersiden på et epletreblad, hvor eggene av en sommerfugl, „kobberklukkeren", er klebet fast. Lysegrønne punkter, flekker og striper hever seg opp fra det lysende hvite i de flattrykte insektegg — et naturens spill og på samme tid en beskyttende forholdsregel. For allerede en kort avstand er nok for iakttageren til at bladets grønnfarge har forent seg med eggornamentenes farge og oppslukt det hvite*

mål, så tør man kanskje legge den mening i gutteoverskuddet, at det i vesentlig grad skal utligne det mannlige kjønns større dødelighetsprosent.

Man har alltid konstatert og det bekrefter seg stadig at der i krigstider blir født flere gutter enn i fredstider. I årene 1917—20 falt det i Tyskland 109 gutter på 100 piker, en betydelig økning overfor det normale forhold av 105—100. Man formodet også her en naturens bestrebelse etter å kompensere underskuddet av menn. Dette kan naturligvis ikke være riktig, allerede av den grunn at man f. eks. kunde iaktta det samme i Nederland. Dette land deltok imidlertid ikke i krigen, men det hadde riktignok mobilisert og således innkalt mange soldater til militærtjeneste.

Man avlurer naturen dens hemmeligheter

Botanikeren C. Correns gjorde den første oppdagelse som åpnet en viss utsikt til en oppklaring av kjønnsbestemmelsens problem. Under sine forsøk med den hvite hanekam-mellik kunde han påvise at de mannkjønnsbestemmende blomsterstøvceller trenger langsommere inn i fruktkjernen enn de celler som bestemmer hunkjønnet. Da han nemlig like etter bestøvningen skar over blomstergriffelen, fikk han av de allerede befruktede eggceller bare hunkjønnsplanter. Jo lengre han ventet med å skjære, desto flere mannlige planter opsto der. Dermed var det bevist, ikke alene at der gis to forskjellige blomsterstøvtyper, men også at begge disse typer har en forskjellig bevegelsesdyktighet.

Et ytterligere bevis for muligheten av en kjønnsbestemmelse ved ytre faktorer brakte den kvinnelige forsker Agnes Bluhm. Ved et forholdsmessig enkelt inngrep lyktes det henne i en vesentlig grad å forandre kjønnsforholdstallene hos dyr. Hos den hvite laboratoriemus er det normale forhold 79 mannlige på 100 kvinnelige. Under sine forsøk brakte hun større mengder av stimulansstoffer i dyrenes blodomløp. Etter dette ble der født 120 mannlige på 100 kvinnelige.

Resultatene av disse forsøk med mus har naturligvis ingen betydning med hensyn til andre dyr. Og skjønt dyreoppdrettere verden over er sterkt interessert i en metode til vilkårlig kjønnsbestemmelse, så har man dog hittil ikke kunnet finne noen sådan. Kon for menneskenes ved kommende gis det her merkelig nok visse muligheter.

Ved behandlingen av den kvinnelige ufruktbarhet konstaterte kvinnelægen dr. Unterberger at hos flere av hans pasienter avvek kjønnssekretenes kjemiske reaksjoner fra det normale. Gjennom behandling met et alkalisk middel — natriumbikarbonat oppløst i vann, det kjente magepulver — forandret han den i vedkommende tilfeller forhåndenværende sure reaksjon til en alkalisk; de mannlige kjønnsceller mister nemlig sin bevegelsesevne i „sure" omgivelser.

I de fleste av de tilfeller som ble behandlet på denne måte forsvant ufruktbarheten, kvinnene ble befruktet og satte merkelig nok bare gutter inn i verden. På grunn av denne iakttagelse behandlet lægen med det samme middel også kvinner som hittil bare hadde født piker, og kunde fortelle om 74 guttefødsler som resultat av sin behandlingsmetode.

Dr. Unterbergers oppfatning ble imidlertid ikke stående uimotsagt. Andre som fortsatte hans forsøk, kunde ikke oppnå samme resultater, atter andre berettet om delvis gode resultater, men det kom også en rekke meldinger som bekreftet hans teori. I ethvert fall er det i dag slått fast at de kvinnelige sekreters kjemiske reaksjoner spiller en vesentlig rolle med hensyn til de mannlige kjønnscellers bevegelighet. Utover dette er dr. Unterberger og en rekke andre læger overbevist om at det må være mulig å øve en vilkårlig innflytelse på bestemmelsen av kjønnet. Det er naturligvis et annet spørsmål om dette er etterstrebelsesverdig i praksis. I det store og hele må dette bestemt frarådes; i det enkelte tilfelle må man overlate avgjørelsen til en læge som er fortrolig med metoden.

Er en vilkårlig kjønnsbestemmelse mulig?

Selv om det siste ord med hensyn til en vilkårlig kjønnsbestemmelse ennu ikke er falt, så kan vi dog trekke visse slutninger av de foreliggende forskningsresultater. Framfor alt har vi funnet en forklaring på den hemmelighet, hvorledes naturen „vilkårlig" bestemmer kjønnet. Det er ganske merkelig at anatomisk jomfruelige kvinner så godt som alltid setter piker inn i verden. Jomfruer har imidlertid alltid nøytrale eller let sure reaksjoner, hvilket passer godt til denne teori. Likeledes er det forenelig med teorien at kvinner som nedkommer for første gang for det meste føder gutter. Ved kvinner på over 40 år framkommer der et kjønnsforholdstall av 130 levende fødte gutter på 100 levende fødte piker. Også her finner man alltid de tilsvarende kjemiske reaksjoner. Disse kjensgjerninger synes også å løse det problem, hvorfor der alltid inntrer en økning av guttefødsler etter kriger.

Det er i krig ingen sjeldenhet at eldre kvinner ennu engang får barn i og med det ønske å skaffe erstatning for en sønn som er falt i krigen. Selv når forplantningsfunksjonene synes å ha opphørt, lykkes det ikke sjelden med dette ønske ennu engang å vekke fruktbarheten til live igjen, et rørende tegn på livets seiersvilje over døden. Og siden aldrende kvinner overveiende får sønner, så er disse sent fødte barn altså ofte sønner. På den annen side blir der etter en krig alltid inngått mange nye ekteskap.

Også i de land som ikke hadde vært med i krig — som f. eks. Nederland 1914/18 — ble der under krigen inngått færre ekteskap, etter krigen så mange fler. Da imidlertid de som nedkommer for første gang overveiende setter gutter inn i verden, så må man med sikkerhet regne med at kjønnsforholdstallet etter krigen vil forskyve seg sterkt i guttefødslenes favør. Der hvor naturen finner det formålstjenlig driver den altså „vilkårlig kjønnsbestemmelse", men riktignok i en annen forstand enn vi mener det. Det var ofte mulig gjennom forskningen å oppspore naturens hemmelige veger og ofte er det lykkes i eksperimenter å underkaste den vår vilje. Om det vil være mulig eller ønskelig å gripe inn i den menneskelige tilblivelsesprosess' dypeste hemmligheter, må vi overlate til framtiden å avgjøre.

Med skip gjennom Alpene. *Igår bare en drøm, imorgen kanskje virkelighet: kanalisering av Rhinens øvre løp til langt opp i Alpene. Gjennomboring av fjellbarrieren, omtrent mellom St. Bernhard og Julier, en kanaltunnel, som på den annen side fører ut til Comersjøen og ned til Posletten. Skipsheiseverk overvinner stigninger og fall, slepetog kjører fra Berlin til Rom . . .*

MED SKIP

TVERS GJENNOM EUROPA

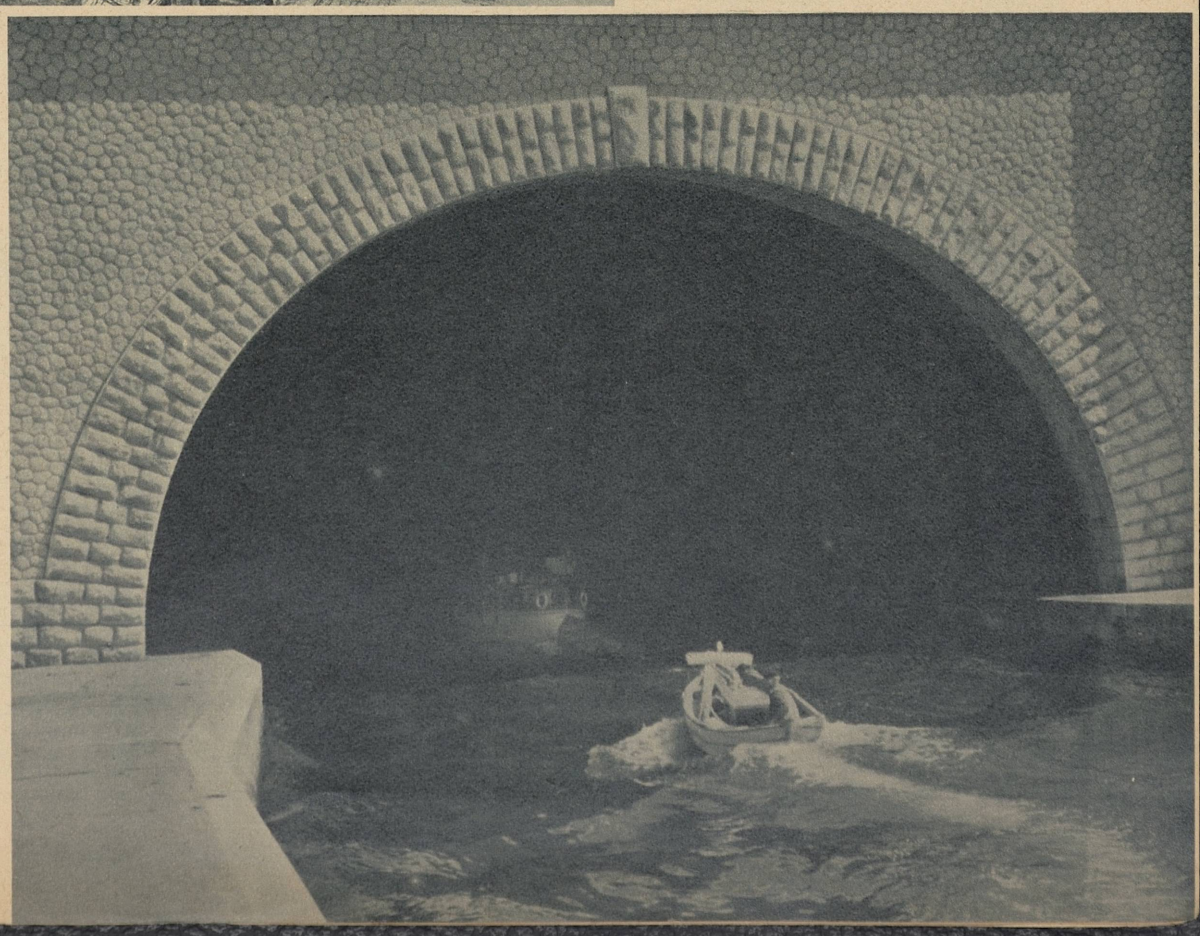
Litt om kanaler og kanalprosjekter

Tvers gjennom Europa fra Nordsjøen til Adriaterhavet: Reise med skip over Alpene?!... Nei, ikke over, men en dag vil de kanskje virkelig gå — gjennom Alpene.

Gjennom nesten århundre har dampskip reist over Land, herunder klatret mere enn hundre meter oppover, fra Elbing til det østprøissiske høgland, fra Østersjøen opp til sjøene omkring Osterode. Denne kanal ble bygd omkring 1850, hvor kanalen sluttet, lå der et transportunderstell som skipet rullet på oppover skråningen til den neste, høyere liggende kanalstrekning. Idag blir flere skip på slep løftet opp ca. 50 meter i vannelevatorer. Trauene i disse elevatorverk — slik som de f. eks. er i drift ved Niederfinow og Rothensee — henger i 300 stålwirer og bringer skipene i løpet av tyve minutter over terrenghøyder, over vannskill — de kunde og vil også bringe dem over fjell dersom Europas økonomiske velferd engang skulde fordre det

Skipet er nemlig meget billigere i drift for massegods. Et eneste tusen tonns skip er nemlig i stand til å ta lasten til et helt, langt godstog, en hel rekke skip trekkes av en eneste slepebåt, hvis maskine bare behøver å bruke en brøkdel av den kraft som et godstogslokomotiv må råde over. Lekteren trenger — i motsetning til godsvognen — ingen akslinger og hjul, ingen pufferter og koblinger, ingen smøring og nesten ikke noe vedlikehold, for den „ruller" på vanndråpenes kulelager, greit og lydløst og nesten uten friksjon. Under tiden, på fart nedover elven, stiller naturen endog gratis „motoren" til rådighet for den, elvens naturlige fall driver den. For ubedervelig massegods som kull og malm, korn og trelast, jord og stein og mange råstoffer er den innenlandske skipsfart det beste, billigste og bekvemmeste samferdselsmiddel.

Men med skip over Alpene?... Nei, gjennom Alpene: en kanaltunnel som forbinder Rhinen med Po. En sådan tunnel vilde i prinsippet ikke engang være ny. Allerede for årtier siden har franskmennene bygd en slik tunnel for å forbinde Marseille med

Kanalen i fjellet. *I Syd-Frankrike ble i 1927 den Rhone-Marseille-kanal åpnet, som var planlagt og påbegynt allerede for 2000 år siden. Denne kanal går i verdens største tunnel gjennom Nerthefjellet. Den er over 7 km lang, 22 m bred, 14.5 m høy og 4 m dyp og kan befares av 600-tonns skip. Tunnelmunningen ligger under landsbyen Rove, i nærheten av Marseille*

Rhonen, man farer to kilometer — med skip! — gjennom svarte fjellet.

Allerede Karl den store hadde planlagt en Main—Donau-kanal. Allerede i middelalderen eksisterte planen om å forbinde Moldau med Donau, å skape en vannveg fra Elben til Balkan. I stedet for kanalen ble imidlertid bygd Europas første hestejernbane, fra Budweis til Linz. Allerede forlengst er dog alle disse kanalprojekter tatt opp igjen, og i det nye Europa vil de også bli realisert. Idag vet nemlig Europa at det kjemper for sikkerheten og velstanden for århundrer, at alt hva det idag anlegger kommer mange generasjoner av etterkommere til gode.

Europas vannvegnett er ennu i sin vorden. Men allerede idag er dets innenlandske skipsfart veldig.

Rhinen er — ved siden av Donau og elvene i det østlige Europa — med sine 1300 km. Kontinentes lengste vannveg, og den alene besørget over halvparten — i 1937 var det 56 % — av den tyske innenlandske skipsfarts samlede årsytelse. Berlin er i de siste årtier blitt en av Europas betydeligste „sjøbyer" og har Kontinentets neststørste innlandshavn med en årsomlastning på ca. 1 million tonn.

Den tyske innenlandske skipsfart besørget over en femtedel av den indrestyske årstrafikk og endog over tre femtedeler av den inn- og utgående transport. I Nederland andro den innenlandske skipsfarts andel i den samlede godstrafikk endog ca, tre fjerdedeler, i Belgia 37 %, i Frankrike 18 %, i Bulgaria over 35 %, i Romania over 16 og i Ungarn 14 %. I Øst-Europa tør denne andel ikke ha vært mindre — man kan vel anslå den til en tredjedel av den samlede godstrafikk — selv om de lange og strenge vintre lammer den innenlandske skipsfart i øst gjennom mange måneder.

De store linjer i det europeiske vannvegsnett har naturen trukket opp for oss, men resten overlot den menneske å stelle med. Det ser ut som et fristende spill at den la Donaus kilder så tett opp til Rhinens løp — fra Donaueschingen til Rhinen er det 75 km! — at den så ennu en gang fører Donau langt mot nord tett hen til Main, det er som en annen oppfordring til å inngå ekteskapet med fader Rhinen, et ekteskap som vilde bære meget rike frukter. For en forbindelse mellom Rhinen og Donau vilde skape den store diagonalakse fra Atlanterhavet til Svartehavet tvers gjennom Europa. Og den vil bli skapt! I Rhinen-Main-Donau-loven av 11. 5. 1938 ble programatisk kunngjort Adolf Hitlers ordre om hurtigst mulig å skaffe denne forbindelse og å bygge ut Donau til riksgrensen nedenfor Wien for storskipsfarten. 160 km av denne storskipsfartsveg med tretten slusetrinn — fra Aschaffenburg til Würzburg — er allerede ferdig, andre strekninger er under bygging, og de øvrige arbeider er så langt forberedt at fullførelsen — opprinnelig beregnet til 1945 — kan skje straks etter krigen. Da vil en tusenårig drøm i Europa, da vil „Kontinentets Suezkanal" være virkelighet, da vil en 4000 km lang vannveg knytte sammen Atlanterhavet og Svartehavet.

Donau, Europas folkeveg og skjebneelv gjennom årtusener, vil bli en bred og livlig veg for utveksling av gods og tnker mellom nordvest og sydøst, men også mellom nord og syd. Den 8. 12. 1939 ble det første spadestikk tatt for byggingen av en 320 km lang Oder—Donau-kanal som forbinder Oder over Adolf Hitler-kanalen tvers gjennom Protektoratet med Donau ved Wien og dermed Svartehavet på en nesten 3000 km lang vannveg med Stettin og Østersjøen, balkanlandene med de tyske sjøhavner, Skandinavia med det nære østen. En Elbe—Donaukanal er planlagt, likeså en Donau—Theiss- og Donau—Save-kanal. Den rumenske regjering har nylig bevilget 160 millioner lei til byggingen av en kanal som forbinder Bucuresti med Donau, og sluttelig skal svartehavshavnen Konstanza — hvis skipstrafikk mer enn fordoblet seg i 1941 sammenlignet med året før og steg til langt over 700.000 tonn — skaffes direkte forbindelse med Donau.

Ved siden herav er der storstilte planer om å forbinde Donaus øvre løp ved Ulm med den kanaliserte Neckar og dermed med Rhinen, så vel som Werra og Weser med Main—Donaukanalen. På den ene side vil de der åpne seg en ny veg mot sydøst for den sydvesttyske industri, på den annen side vil de balkanlandene få forbindelse med den oversjøiske havn Bremen, og Thüringens meget rike kaliområde kunde frakte sin verdifulle gjødning direkte til Ungarns, Bulgarias og Romanias jordbruksområder.

Ikke mindre viktig for varebyttet i det nye Europa er vest-øst-tverrforbindelsen, som der har vært arbeidet på gjennom mange århundre og som — etter en nesten hundreårig planleggelse og forberedelse — endelig er blitt virkeliggjort i 1938 med åpningen av Mittelland-kanalen, som skaper en gjennomgående trafikkveg mellom Rhinen og Elben og forbinder Køln og Ruhr-området med Berlin. Fra rikshovedstaden går Hohenzollern-kanalen til Oder og Østersjøen, en Oder—Weichsel-vannveg trenger videre fram i øst, mens tilknytningen i vest til det nederlandske, belgiske og franske vannvegsnett allerede er fullført gjennom Mosel og Saar, Rhinen—Marne- og Rhinen—Rhone-kanalen. Fra Weichsel fører over Bug og Bug—Dnjepr-kanalen ytedyktige vannveger østover og inn i Ukraina og knytter sammen vestens tett befolkede industriland og østens jordbruksområder.

Der er også allerede forlengst planlagt å kanalisere øvre Rhinen fra Basel til Bodensjøen. Da ligger det nær å forbinde øvre Donau med Bodensjøen, som da vilde bli den største innenlandske europeiske havn og knutepunktet for det tysk-fransk-italienske varebytte... En dag vil så kanskje også Europas siste drøm bli virkelighet: kanaltunnellen gjennom Alpene, nord-syd-forbindelsen fra Atlanten til Adria, vannvegen Berlin—Roma...

Allerede idag kan imidlertid Europas innlandsskipsfart være stolt over sine prestasjoner. Der er idag på Kontinentet ca. 40.000 km vannveg, uten østens kanaler og elver, hvis lengde man tør anslå til 50.000 km. Alene det tyske vannvegsnett omfatter ca. 13.200 km, naturlig og ca. 2300 km kunstig vannveg. Derpå kommer Frankrike med 11.000 km, Holland med 7600 km, Belgia med 1700 km, Ungarn med 1690 km, Romania med 1345 km og Bulgaria med ca. 1000 km. Alene den tyske innenlandske flåte teller ca. 12.000 fartøyer hvorav de fleste — nesten 10.000 — seiles av sine eiere.

Utbyggingen av vannvegsnettet, dets havner og lasteinnretninger, det intereuropeiske varebyttes veldige oppsving vil rope etter skip og mere skip. Man vil bygge skip, og man vil i framtiden bygge dem slik at de er „hjemme" på alle kontinentets vannveger, at de overalt kan bli lastet og losset godt, at de får en ubegrenset bevegelighet som de europeiske jernbaners transitvogner.

Man vil særlig ta sikte på 1200-tonnskipet, men vil også bygge 1000-tonnskip. Foruten ensartede skipstyper, sluse-, havn- og lasteanlegg, vil man også ta sikte på å lage fartsreglene på de europeiske vannveger slik at ikke bare skipet, men også skipperen finner de samme betingelser overalt. Det er ett av de største fortrinn i den innenlandske skipsfart at varene i denne godstrafikk ikke behøver å omlastes selv på de lengste strekninger.

Da vil det i Køln eller Bucuresti, i Berlin eller i Beograd, ved Bodensjøen eller i Kijev, i Paris eller i Warsjava gå for seg som i en ekte havneby: prammer fra Spree vil ligge fredelig sammen med rumenske donaulektere, rhinskipperne vil besøke sine arbeidskamerater på lektere fra Dnjepr, franske rhoneskippere vil gi en lystig trekkspillkonsert ombord på fartøyer fra Elben. I Kontinentets havnebyer vil man lære å kjenne hverandre, og varebyttet vil bli fulgt av en levende tankeutveksling. *Ka.*

En „Suez-kanal" for det europeiske kontinent. *På samme måte som Suezkanalen sparer en for vegen om Afrika eller Panamakanalen sparer en for omvegen om Syd-Amerikas sydspiss, så vilde en Rhinen-Alpene-Po-kanal spare en for omvegen om Frankrike og Spania. Den vilde forbinde Nordsjøen med Middelhavet, og Rhinen-Oder-Donaukanalen vilde forbinde norden med Svartehavet og det nære østen*

Hva er det mannen vil?

Hvorfor spisser han til leppene og ser drømmende ut i det fjerne? Er han døvstum og vil gjerne gjøre seg forståelig? Vil han beskrive en sigarets aroma eller et lekkert måltid? Ingen av delene — det dreier seg om . . .

Kine EXAKTA

alltid „blikk-ens“

Utveksleobjektiver for ethvert format gir Kine-Exakta en uovertruffen tilpasningsevne til motivets billedvinkel, perspektiv og lysforhold. Og hvilket objektiv De enn benytter: Den sterkt forstørrende lupe-mattskive i det «enøyede» reflekssystem viser Dem automatisk og med ett blikk i lyssjakten det riktige parallaksefrie billedutsnitt og den eksakte skarphet. Utførlige trykksaker gratis

Ihagee
KAMERAWERK
AKTIENGESELLSCHAFT
DRESDEN-STRIESEN 672

Å kysse på film er ikke så lett som i livet. For kysset er ikke for skuespillerne, men for publikum. Derfor må ikke den unge elsker skjule ansiktet til sin medspillerske

„Hvis De snur ansiktet Deres til høyre, frøken," sier Marcel l'Herbier. „må jo Deres partner spille med nakken. Og De, min herre, skulde — et øyeblikk, jeg . . ."

Iscenesettelsen av et filmkyss

Regissøren heter Marcel l'Herbier og filmen „Nuit Fantastique"

. . . . viser Dem det like godt selv. Ta Deres dames hånd, så kysset har en ramme, så kan også kameraet få tak i begge ansikter. Har De forstått?" ↓

De har sågar forstått meget godt: dette kyss står sin prøve for hele verden. Og vil endog danne skole hos enhver som ikke heller holder på sin gamle metode ↓

For kameraet er ubarmhjertig

Regiens betydning i filmen

Signalhornet tuter tre ganger. En lysbunt skjærer inn i skumringen. Så råder der feberaktig spenning i atelieret.

En kjærlighetsscene. De fineste sjelsrørelser blir overført til bilder. Skuespilleren yter sitt ytterste i støv, grelt lys og blant romsterende arbeidere. Ikke bare én gang, nei, tre ganger, fem ganger, atter og atter må han leve seg inn i de følelser som er angitt i filmmanuskriptet. Inntil kameramann, lydmester og regissør er tilfredse.

Det er nerveprøver for den opptredende, som for regissøren. Også av denne kreves der den sterkeste konsentrasjon. Det klaffer ikke med scenen. Da blir han ikke lenger sittende på sin regissørstol. Han griper temperamentsfullt inn. Tar damen ut av elskerens armer. Kommer selv med kjærlighetserklæringen . . . Forsøker å vise skuespilleren hvorledes følelsen må uttrykkes.

For det meste er skuespilleren takknemlig for hjelpen, men ofte er han også så sterkt overbevist om riktigheten av sin oppfatning at der begynner en forbitret kamp om utformingen. Kan man undervise i kjærlighet? Kan man lære den? Man kan i allefall strides om kjærligheten. Særlig i filmen.

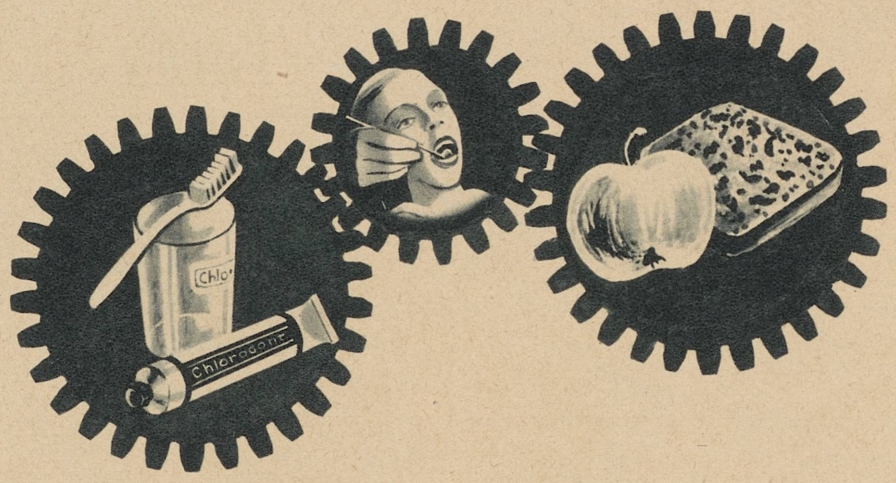
Men har ikke skuespilleren rett til å sette gjennom sin mening? Er det ikke han som må legemliggjøre det menneske som senere skal vise seg på lerretet?

Regissøren er for publikum den store ubekjente, hvis navn det riktignok leser sammen med de fleste skuespilleres og alle andre medvirkendes før filmen, men hvis arbeid det ikke har noen riktig forestilling om. Man ser ham jo ikke. Og allikevel er det først denne så tilbaketrukne størrelse som gir filmen retning. Regissøren overfører filmmanuskriptets tankeinnhold til det fotograferte livs virkelighet. Han må skape en verden på grunnlag av knappe omriss og korte tekniske vink. En verden, som i det øyeblikk han tar fatt på å fullføre den, allerede står ferdig for hans indre øye.

Regissøren må gi manuskriptet liv, — manuskriptet og skuespillerne. Skuespillerne kjenner riktignok sin rolle og opplever den, men de trenger regissørens ledelse forat det av de mange kamerainnstillingers brokete mosaikk kan bli et harmonisk hele. Regissøren ordner skuespillerne i språk og bevegelse inn i filmens stil.

Det skader imidlertid ikke om elskeren er av en annen mening. Forskjellen i oppfatning og den diskusjon som oppstår dermed, fører ganske ofte til en utdypning. Det er da regissørens oppgave å få det størst mulige ut av den enkelte, men samtidig å forhindre at han „spiller over seg". Forlanger teatret disiplin, så gjør filmen det i dobbelt målestokk, for kameraet er ubarmhjertig. *H. W.*

Signal nr. 13. 3 årgang 1. Julinummer 1942. Utkommer hver 14 dag / Sjefredaktør: Wilhelm Reetz, Stedfortreder: Hugo Mosslang / Forlag og trykning Deutscher Verlag, Berlin SW 68, Kochstraße 22-26
All rett forbeholdes / All rights reserved

Hva forstår man egentlig under „riktig tannpleie?"

Når det idag snakkes om tannpleie, tenker man i alminnelighet på den daglige en- eller togangers bruk av tannbørste og tannpasta for å rense tennene. Man har en trang til det, på samme måte som man har trang til å vaske seg.

Men tannpleie er i første linje forebyggende sunnhetspleie. Vi kunde før gi avkall på å vaske oss enn på tannpleien. Hensikten med riktig tannpleie består ikke bare i å få pene, rene og skinnende hvite tenner, men i første linje å holde dem sunne.

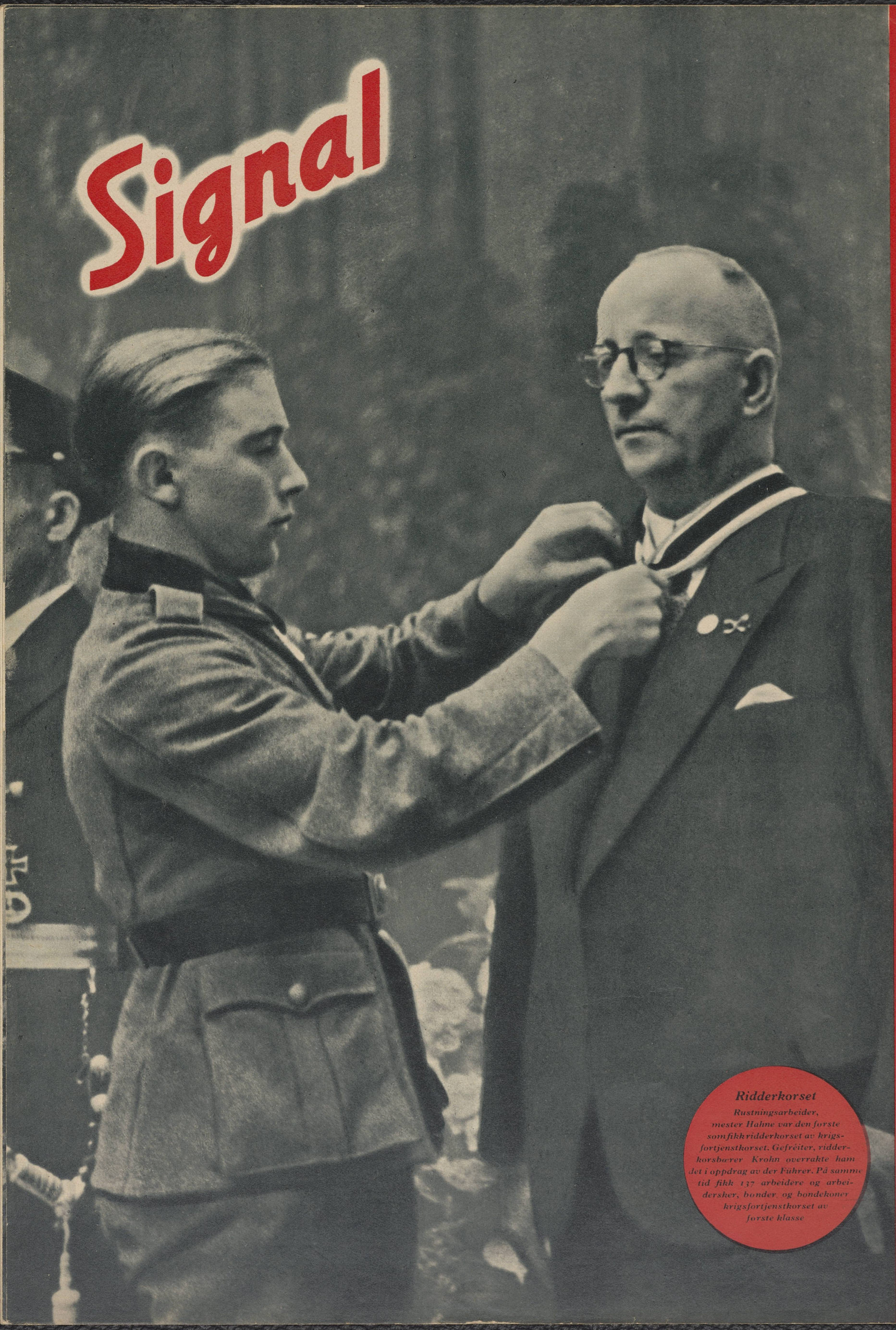
Opprettholdelsen av tennenes sunnhet er av avgjørende betydning for hele legemets sunnhet. Stadig tydeligere erkjenner vitenskapen det intime sammenheng mellom tann- og alminnelige sykdommer. „Riktig tannpleie" er altså meget viktig. Dessverre blir den ikke alltid gjennomført i den utstrekning som er nødvendig for den enkeltes og almenhetens sunnhet.

„Riktig tannpleie" er mer enn tannpussing! „Riktig tannpleie" begynner med at vi gir våre tenner tilstrekkelig arbeid: Vi må ta til oss mest mulig hårde eller rå næringsmilder, f. eks. helkornbrød, gulerøtter, kålrabi, salat og frukt. Slik næring — grundig tygd — er meget sunn og utmerket for hele organismen og beskytter tennene mot ødeleggelse. Ennvidere må vi to ganger daglig — framfor alt om aftenen — sørge for at alle tyggeflatene, for- og baksidene og spesielt tannmellomrommene — blir grundig renset for alle matrester. Dertil trenger vi en god tannbørste og kvalitetstannpasta som Chlorodont. Dessuten må vi også sørge for at tennene blir undersøkt to ganger om året, selv om vi ikke har tannpine. Dette system for „riktig tannpleie" gir utstrakt garanti for at tannsmerter og deres følgesykdommer kan unngås, for den ene forholdsregel utfyller den andre og øker dens virkning.

Chlorodont

viser veien til riktig tannpleie. Sparsom bruk av Chlorodont hjelper over den unngåelige og tidsbetingede knapphet.

Signal

Ridderkorset

Rustningsarbeider, mester Hahne var den første somfikkridderkorset av krigsfortjenstkorset. Gefréiter, ridderkorsbærer Krohn overrakte ham det i oppdrag av der Führer. På samme tid fikk 137 arbeidere og arbeidersker, bønder og bondekoner krigsfortjenstkorset av første klasse